

Notulen van de openbare vergadering van het College van Hoofdingelanden van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gehouden op woensdag 24 juni 2026 om 19:30 uur

Agenda

blz. 4 1 Opening en mededelingen

blz. 11 1.a Vaststellen van de agenda

Bijlagen:

Agenda CHI 24 juni 2026 (26.0723855)

blz. 11 1.b Gelegenheid tot inspreken

Vertegenwoordigende rol

blz. 12 2 Ingekomen stukken

Lijst ingekomen stukken CHI vergadering 24 juni 2026 (26.0408701)

Bijlagen:

Aandachtspunten + bijlage Waterbeheerprogramma 2028-2033

Andersson Elffers Felix - Opgave en financiën in balans. Ontwikkeling van de financiële positie van de Waterschappen in 2025-2050

Beantwoording vragen inwoner over beheersing waterschapslasten (nr. 130)

Brief Inwoner over beheersing waterschapslasten

Jaarstukken 2025 GR Slibverwerking

Memo Ontwikkeling span-of-control HHNK

Memo Waterinnovatiefonds (WIF)

Monitoringsrapportage 2025

Nieuwe beleidsproducten interbestuurlijk toezicht

Onderzoeksvoorstel positionering en samenwerking in het HHNK, 28 mei 2026

Ontslagbrief dhr. F. de Boer, Fractie Water & Natuur

Ontslagbrief dhr. N. Heijne, Fractie Water & Natuur

Ontslagbrief mw. Sharon Hak, fractie VVD

Publicatie ontwerp-voorkeursbeslissing, Plan-MER en IEA 380kV- netuitbreiding Noord-Holland Noord

Rapport Zwanenwater MOB en Adva

Rapportage proefzuivering Wervershoof 2025

Uitkomsten verkenning belastingsamenwerkingen

VTH-jaarverslag 2025 en VTH-uitvoeringsprogramma 2026

Waterveiligheidsrapportage 2025

Wijzigingen uitvoeringsagenda

Schriftelijke vragen (conform het Reglement van Orde)

Onderwerp

Beantwoording Beregenen door agrariërs

Beantwoording Inloggen op Mijn HHNK alleen mogelijk met DigiD

Beantwoording Invloed watervogels op waterkwaliteit

Beantwoording Schriftelijke vervolgvragen Toetreding Verbonden Partij

Verdygo

Beantwoording Sluiting slibdrooginstallatie
 Beantwoording Verdwijnen van sloten in Nederland, en specifiek in Hollands
 Noorderkwartier

Vertegenwoordigende rol

blz. 14 3 Mondelinge vragen

Kaderstellende rol

Bespreekstukken

blz. 14 4 Onderzoek van de geloofsbrieven van een nieuw steunfractielid

blz. 14 5 Installatie van nieuw steunfractielid dhr. G.C. van Dijk (26.0727559)

Bijlage:

CHI-Besluit - Toelating steunfractielid G.C. van Dijk - Fractie BBB
 (26.0727559)

Procedurele zaken

blz. 15 6 De Grote Verbouwing van de waterketen (26.0001946)

Bijlagen:

Oplegger CHI-Voorstel De Grote Verbouwing (26.0755387)
 CHI-Voorstel De Grote Verbouwing van de Waterketen (26.0001946)
 CHI-Besluit De Grote Verbouwing van de waterketen (26.0370641)

blz. 32 7. (Mede) oprichten van en toetreden tot de Coöperatieve Vereniging Verdygo
 (26.0292198)

Bijlagen:

CHI-Voorstel (Mede) oprichten van en toetreden tot de Coöperatieve
 Vereniging Verdygo (26.0292198)
 CHI-Besluit (Mede) oprichten van en toetreden tot de Coöperatieve Vereniging
 Verdygo (26.0370685)

blz. 34 8. Meerjarenperspectief (MJP) 2027-2031 (26.0002145)

Bijlagen

Memo Behandeling meerjarenperspectief 2027-2031 (26.0647188)
 CHI-Voorstel Meerjarenperspectief (MJP) 2027-2031 (Bijlage 1 is aangehecht)
 (26.0002145)
 Bijlage 2 - CHI-Besluit Meerjarenperspectief (MJP) 2027-2031 (26.0002143)
 Bijlage 3 - Boekwerk Meerjarenperspectief (MJP) 2027-2031 (26.0002135)
 Bijlage 4a - Uitvoeringskrediet Centrale Vergistingsinstallatie (26.0390482)
 Bijlage 4b - Aanvullend uitvoeringskrediet voor De Grote Verbouwing
 (26.0406818)
 Bijlage 4c - Uitvoeringskrediet vervanging waterbouwasfalt Helderse Zeewering
 (26.0425416)

Bijlage 4d - Uitvoeringskrediet overname windturbine Wervershoof en koppeling met RWZI Wervershoof (26.0389587)

Bijlage 4e - Uitvoeringskrediet vervanging zonnepanelen hoofdkantoor (26.0407204)

Bijlage 4f - Uitvoeringskrediet vervanging werkschip Zuiderzee (26.0410311)

Bijlage 4g - Uitvoeringskrediet vervanging groot materieel 2027 (26.0407149)

Nota beantwoording zienswijzen MJP 2027-2031 (26.0722169)

blz. 45 9. Programma ruimtelijke adaptatie 2027-2033 (26.0131554)

Bijlagen:

CHI-Voorstel Programmaplan Ruimtelijke Adaptatie 2027 - 2033 (26.0131554)

Bijlage 1 - Programmaplan Ruimtelijke Adaptatie-2027-2033 (26.0001350)

CHI-Besluit Programmaplan Ruimtelijke Adaptatie 2027 - 2033 (26.0336374)

Procedurele zaken

blz. 49 10. Vaststellen Notulen/Besluitenlijst/Lijst van toezeggingen

10.a Vaststellen Verslag CHI-Vergadering d.d. 15 april 2026 (26.0424401)

10.b Vaststellen Besluitenlijst CHI-Vergadering d.d. 15 april 2026 (26.0407073)

10.c Lijst van toezeggingen

blz. 49 11 Aangeleverde motie(s) vreemd

11.1. Motie vreemd fracties VVD CDA inzake K35

Gereserveerd voor eventueel aangeleverde motie(s) vreemd

blz. 49 12 Sluiting

blz. 50 1 Opening besloten vergadering

blz. 50 2 Vaststellen agenda

We hebben net fractievoorzittersoverleg gehad en we hebben even het verzoek gehad om toch een paar dingen toe te voegen. Daarom doen wij aan het einde het vertrouwelijke gedeelte. Er wordt nog iets toegevoegd en u krijgt nog een leespauze ertussen.

Bij deze wil ik hierbij de vergadering openen. Bij deze. En nu volgen de mededelingen.

En ik begin eerst nog met een aspect dat we niet zo vaak hebben. Maar vanavond nemen we officieel afscheid van drie leden uit ons midden. De heren De Boer en Heijne. Zij gaan ons verlaten wegens een overstap naar de gemeente om daar wethouder te worden. En uiteraard wens ik natuurlijk beiden enorm veel succes. De heer De Boer is vanavond afgemeld omdat hij andere verplichtingen heeft.

Dan mevrouw Hak: u gaat ons verlaten voor een andere baan bij dezelfde werkgever. En u ook van harte gefeliciteerd. De heer Heijne zit op de publieke tribune, daar, want hij is ook al wethouder geworden en is eerder wethouder geworden en moest hier ambtshalve stoppen.

En voordat ik dat nou gaan doen met een bosje bloemen, wil ik u toch even toespreken.

Normaal gesproken doen we dat aan het einde. U mag er wat mij betreft eventjes bij komen zitten. Floris de Boer is er helaas niet. Die heeft andere verplichtingen dus ik zal ook een klein stukje aan hem wijden. Maar dat is dan in algemene zin. En hij kan dat dan terugkijken op de video of u moet het hem dan als fractie nog een keer aan hem vertellen, maar ik vond het toch zonde als u zomaar zou vertrekken.

De bloemen komen zo meteen, maar voordat ik die overhandig toch een klein woordje van dank. Want voor mevrouw Hak, de heren De Boer en Heijne geldt, dat u in deze bestuursperiode alle drie nieuw en fris bent begonnen. En gezien uw leeftijd en gezien ook de omgeving waarin u verkeert, behoort u tot de jeugdigen. En u hebt zich goed staande gehouden tussen al deze routiniers die hier wel zitten. En dat u dat goed kon, dat is gezien. Alle drie maakt u een mooie vervolgstap in uw loopbaan en allemaal gekoppeld aan de publieke zaak.

Zowel de heer De Boer als Heijne worden wethouder, respectievelijk in de gemeente Dijk en Waard en Hoorn en mevrouw Hak maakt een vervolgstap bij defensie.

Het laat mensen zien wat de ervaring bij het waterschap kan doen: je krijgt een boost in je carrière! Volgens mij is dat ook een mooie uitnodiging voor de mensen die zich kandidaat willen stellen voor de volgende verkiezingen.

Terug naar mevrouw Hak en de heren De Boer en Heijne: jullie inzet mocht er zijn en jullie hebben je alle drie op je eigen manier hard gemaakt voor de specifieke onderdelen van de publieke zaak. En mag ik dat vanuit het algemeen bestuur even een daverend applaus voor hun inzet.

(Applaus)

De bloemen komen eraan. En de bloemen voor de heer De Boer worden thuisgestuurd.

(De voorzitter overhandigt het drietal een mooie bos bloemen)

De voorzitter: Mooi, dan ga ik nu door. Mevrouw Van Roijen van Waterplatform Groen, Water & Land is afwezig. Dat is in ieder geval mijn mededeling en dan hebben we nog een aantal andere mededelingen. Elles is ook afwezig.

Mevrouw De Boer (BBB): Mevrouw Zuurbier is inderdaad ook niet aanwezig vanavond.

De voorzitter: Dank u wel. Dan noteren wij haar ook. Dan zijn wij volgens mij met z'n zevenentwintigen. We tellen even hoeveel er precies zijn.

En dan heb ik nog mededelingen vanuit db-leden en van mevrouw Van der Zijde vanuit de Auditcommissie.

Laat ik even beginnen bij het dagelijks bestuur. Ik kijk even naar mevrouw Hartog. U heeft een mededeling, begreep ik.

Portefeuillehouder Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land): Ja. Ik heb een minder mooi bericht waar ik jullie wel in mee wil nemen.

19 juni jongstleden overleed Dick de Reus. En dat is 2 ½ jaar na het overlijden van zijn geliefde Carla. En Dick vormde samen met Carla jarenlang het warm kloppende hart van Het Noorderpolderhuis. Veel medewerkers en bestuurders van dit waterschap dragen mooie, maar ook enorm dierbare, herinneringen aan dit echtpaar met zich mee.

Dick en Carla stonden voor gastvrijheid, betrokkenheid en ongekennde toewijding aan dit schap. Of het nu het jaarlijkse schouwdiner, een watererfgoed-diner, een BBQ of een stampottenavond betrof: Dick en Carla die regelden het. En alles was liefdevol tot in de puntjes verzorgd. Niet ongenoemd mag blijven hun bijzondere rol, en daarom hoort u ook dat het mij raakt: als beheerders van het Noorderpolderhuis. Niets was hen teveel: van vroeg in de ochtend tot laat in de avond stonden zij klaar voor iedereen en zorgden ze met liefde voor het Noorderpolderhuis.

Zelfs na het officiële afscheid van Dick, bleef hij betrokken bij het wel en wee van het schap en het Noorderpolderhuis.

Wij wensen de familie dan ook heel veel sterkte met dit grote verlies.

Dan heb ik een mededeling van een heel andere orde. Morgenmiddag is de opening van de tentoonstelling over het Noordzeekanaalgebied. Vanaf half vijf tot half zes geeft Willem van der Ham hier een lezing. Bijzonder interessant. U bent hier allemaal al veel eerder voor uitgenodigd. Er zijn echt nog plaatsen vrij. Dus u mag allen komen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Hartog. Dan ga ik door naar mevrouw Leijen.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ja. Ik heb drie mededelingen. De eerste is: volgende week hebben wij weer een vergadering van de GR Slib. De gemeenschappelijke regeling en daar wordt een aantal zaken besproken rondom de slibverwerking en de kostenontwikkeling. En ik zal u daarna zo spoedig mogelijk nader informeren.

De tweede mededeling gaat over de excursie naar Pampus in het kader van de RES. Die staat gepland op 11 september. Het thema van de excursie is 'energiesysteem van de toekomst'. En de uitnodiging volgt zo spoedig mogelijk.

En dan tot slot, dat hebben jullie allemaal op jullie tafels zien liggen: de Nieuwsbrief Biodiversiteit. We hebben het eerdere keren al met elkaar over gehad, van wordt hij gelezen, wordt hij niet gelezen.

Nou: volgens mij wordt hij nu wel gelezen, in ieder geval. Veel plezier ermee.

De voorzitter: Dank u wel. Andere leden van het dagelijks bestuur nog mededelingen? Neen. De heer Ruiter.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ja, voorzitter, bedankt. Het is zo dat u ongetwijfeld het artikel heeft gelezen in het Noordhollands Dagblad over het project 'Grondgebruik'. Daar wil ik graag even een melding over doen. Er is een vraag gesteld door u aan de organisatie, aan mij.

We hebben in de reactie in de krant kunnen lezen, dat er toch heel veel onrust is in het grondgebruik-programma dat we hanteren. Maar wij herkennen ons daar niet in, als HHNK.

Het is zo dat HHNK naar ons gevoel, zeker weten, niet reageert, intimideert of geen juridische kennis heeft. Tenminste dat wordt beweerd in het artikel.

Het team van het project Grondgebruik werkt heel hard aan het uitvoeren van deze toch lastige taak om ons eigendom te beschermen en -indien van toepassing- een verkoop- of huurovereenkomst te sluiten. Er wordt veel aandacht en tijd besteed om met de inwoners goed in contact te komen en te blijven.

Alle inwoners krijgen de mogelijkheid voor een bezoek thuis, aanvullende gesprekken met telefoon, per e-mail of op kantoor. Er wordt altijd specifiek naar elke situatie gekeken waarbij zoveel mogelijk maatwerk binnen het beleid van HHNK wordt toegepast.

Wij staan achter de werkwijze, kennis en kunde van onze medewerkers als dagelijks bestuur en in de meeste gevallen komen we -ook zonder problemen- met de gebruikers tot een koop- of huurovereenkomst.

De boodschap dat een stuk van jouw tuin niet van jou is of van HHNK is natuurlijk nooit prettig en komt altijd als een donderslag bij heldere hemel en zorgt voor enorm veel emotie. Vaak zijn mensen te goeder trouw en hebben er al jarenlang een mooie tuin van gemaakt of er anders gebruik van gemaakt en dan is dat geen leuke mededeling.

Het is ook nooit de bedoeling van ons om stress te veroorzaken bij mensen die het aangaat, waar we aankloppen. Natuurlijk niet. Het is de bedoeling dat we ons eigendom beschermen. Dat hebben we ook neergelegd in onze communicatie met u en in maart, begin maart volgens mij, in het CHI behandeld. En ook uitgebreid door u gesteund hebben we ook afgesproken dat we meer aan prioritering doen, dat we de brief nog wat aangepast hebben. En ik heb u ook verzekerd dat we alles doen om persoonlijk contact, dat juist zo belangrijk is om tot zaken te komen, in stand te houden er daarmee door te gaan.

Nogmaals: ik benadruk het is vooral persoonlijk contact en uit eigen ervaring kan ik spreken, dat er dan ook serieus gebruik van wordt gemaakt. Dat mensen op kantoor komen, dat wij op bezoek gaan, dat we meerdere gesprekken hebben. Niet altijd, want soms is het ook heel duidelijk en dan is het in een brief afgerond. Dat is prima, dan is er een overeenkomst.

Goed: we merken dat de verslaggever, de journalist, dat ook op haar goede wijze denk ik heeft gebracht in de krant. Gistermiddag hebben we ook een gesprek gehad met elkaar. Hebben we nog eens van alles met elkaar vergeleken en we zijn nog in afwachting van hoe dat gesprek verwerkt wordt in de krant. Dat is ook altijd spannend. En natuurlijk staat het de media vrij om het op te pakken en erover te schrijven, en natuurlijk -en dat benadruk ik nog eens- het is niet prettig als je te goeder trouw dit bericht krijgt. Dat geeft gewoon veel emoties en daar zijn wij ons ook van bewust. Ik wil ook nog even zeggen dat ik een mail heb gehad uit uw midden. Daarin wordt gezegd dat het zo vaak misgaat. Al die zaken die we aan de hand hebben gehad en die zijn aangepast: er zijn tien correcties geweest op 1.000 dossiers. Dus dat is onder de 2%, wat ik ook heb medegedeeld. Het liep tot nu toe eigenlijk met alle emoties goed. En u moet niet onderschatten hoe belangrijk het is voor onze taakuitvoering, als we dijken moeten verstevigen, we moeten iets uitvoeren, dat het heel belangrijk is dat je beschikking hebt over je eigendommen, je bezit, en dat je dan kan uitvoeren. Anders is het echt vaak enorm vertragend, dat is ook een belangrijke oorzaak om het op orde te brengen.

Voorzitter, dat was eigenlijk mijn mededeling.

De voorzitter: Misschien dat er nog wat vragen of opmerkingen over zijn. Ik die de heer Kramer.

De heer Kramer (Gezond Boeren Verstand): Ja, dank u wel, voorzitter. En dank in ieder geval voor de toelichting van de portefeuillehouder. Ja ik denk toch dat het inderdaad veel stress veroorzaakt. Dat hebben we ook meegekregen. Ik denk dat het ook belangrijk is dat we met elkaar, dat zou ik eigenlijk willen vragen, of we het in een volgende commissievergadering wel met elkaar kunnen bespreken. Om even goed te kijken: wat speelt hier nou nog meer mee. En dat we dat nog even specifiek agenderen om een beter gevoel te krijgen bij wat hier mogelijk nog aan problematiek omheen zit.

Want op het moment dat we het hoorden van de bewoners, en die komen niet voor niets naar ons toe, krijgen we toch best wel wat schrijnende verhalen te horen. Ik denk dat het goed is om daar met elkaar even het gesprek over te voeren om te kijken of het echt zo door kan zoals het doorgaat of dat we misschien her en der wat moeten bijsturen. Dat was mijn verzoek en mijn verzoek om het op de aankomende commissievergadering toch te agenderen.

De voorzitter: Ja, zo'n verzoek is natuurlijk aan uw midden om iets te agenderen. Uiteindelijk gaat u daar ook over. Dus mijn vraag aan u is: steunt u het verzoek om dit te agenderen? Ik zie handen, volgens mij is daar brede steun voor. Of zie ik vragen om het woord te voeren? U wilt het woord voeren. De heer Zoon.

De heer Zoon (Partij voor de Dieren): Ik had eigenlijk een verduidelijkende vraag. Wat gaan we dan precies bespreken, want er wordt gevraagd om iets in de commissie te bespreken maar het is mij niet helemaal duidelijk wat dan dat 'iets' is. Want we hebben niet een bepaald stuk dat op de agenda staat of dat we nu op dit moment kunnen bespreken.

De voorzitter: Kunt u het misschien wat nader duiden, mijnheer Kramer?

De heer Kramer (Gezond Boeren Verstand): Ja, ik houd het zo kort en bondig mogelijk. Maar prima om dat nog even toe te lichten. Ja, ik denk het stuk waar je het eigenlijk over wil hebben met elkaar, is met name het stukje van: hoe is de zorgvuldigheid en hoe kijken we ook naar de zorgvuldigheid van dit proces. Als we een aantal verhalen lezen en horen, dan zien we dat er toch vraagtekens over zijn. Dus ik wil eigenlijk beter willen begrijpen hoe we dat proces hebben aangepakt. Zodat ik denk dat het goed is om dat nog eens toe te lichten om te begrijpen van klopt dat ook.

Ik denk dat het aan de journalist is uitgelegd maar ik denk dat het ook goed is vanuit onze controlerende functie om daar ook een beeld bij te hebben.

En ook te kijken van hoe benaderbaar zijn we nou daadwerkelijk op dit gebied. We hebben daar bij eerdere onderwerpen ook wel eens gesprekken over gehad. Dus ik denk dat het goed is om dat met elkaar te bespreken en daar ook de portefeuillehouder om verduidelijking te vragen.

De heer Van der Laan (PvdA): Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (PvdA): Ja, ik zou toch willen vragen of dit gesprek wat we dan gaan moeten hebben gaat leiden tot een aanpassing van het beleid. Of blijven we gewoon vasthouden aan dit ingezette beleid waar we gewoon met z'n allen mee hebben ingestemd. En ik heb het idee dat het uiterst zorgvuldig wordt uitgevoerd en in een paar gevallen gaat het soms wel eens mis. Dat heb je nou eenmaal met grondgebruik en eigendomsrechten die ter bespreking zijn. Dus ja: wat gaan we dan doen met dit beleid verder? Wat is de opzet? Dat we dat beleid gaan veranderen? Dat we het op gaan schorten? Ik heb er geen enkele fiducie in om dat hier te gaan bespreken. Dan gaan we er straks weer een uur aan besteden en er verandert vervolgens verder niks.

De voorzitter: de heer Kramer.

De heer Kramer (Gezond Boeren Verstand): Ja, ik denk dat het een beetje op de troepen vooruit lopen is, mijnheer Van der Laan. Ik denk dat het gesprek ertoe moet leiden of dat daadwerkelijk tot een aanpassing van beleid gaat leiden ja of neen. Ik denk dat het niet zozeer gaat om het beleid, ik denk het is ook wat wij gevraagd hebben om te agenderen of is rondgestuurd: het gaat meer over communicatie en hoe wij met onze bewoners omgaan. En ik denk dat het belangrijkste stuk is om met elkaar het gesprek over te voeren en als dat beleidsmatig aangepast moet worden, dan kan dat eventueel tot een aanpassing leiden. Maar ik denk met name dat we dit signaal gewoon serieus moeten nemen dan alleen afdoen met: ja, her en der gaat wat fout. Ik vind dat namelijk naar onze mede-inwoners niet echt een fijn signaal om te geven en vat het ook niet vanuit uw partij. Ik denk dat we dit signaal gewoon serieus moeten nemen met elkaar. Het is een delicaat proces. Dit raakt mensen. Dit gaat niet zozeer om geld. Het gaat om gewoon het feit: doen we het proces met elkaar goed en dat hebben we in vertrouwen aan het dagelijks bestuur gegeven en ik vraag vanuit de controlerende taak gewoon om een verdere toelichting. En voor mij hoeven we er geen uren aan te besteden maar ik vraag om een toelichting vanuit de portefeuillehouder van hoe ziet dat er nu uit. En is daar iets op nodig. Dat is denk ik hetgeen waar wij om verzoeken en ik zou niet weten, als ik kijk naar alle andere onderwerpen die op de commissie staan, waarom we dit onderwerp niet zouden bespreken. Het raakt gewoon onze bewoners en volgens mij zijn wij ook hier voor. Dus vanuit die optiek.

De voorzitter: De heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (PvdA): Ja, voorzitter. Niet om het een of ander maar in februari hebben we een evaluatie gehad na drie jaar hoe dit proces gelopen is en daarover hebben we inderdaad met elkaar van gedachten gewisseld. En vervolgens heeft de portefeuillehouder toegezegd -op basis van die gedachtenwisseling- dat er een aantal dingen aangepast zou worden. We hebben ook de brieven ter inzage gekregen die de inwoners gestuurd worden. Dus ja: gaan we dan nu opnieuw weer evalueren? We hebben toen in de evaluatie met elkaar vastgesteld: het proces zit op zich goed in elkaar. Hier en daar zijn er misschien wat schoonheidsfoutjes en moeten er misschien wat dingen aangepast worden. Dat heeft de portefeuillehouder ook toegezegd en dat gebeurt ook, heb ik het idee. Dus ja: wat gaat dit verder toevoegen?

De voorzitter: Misschien mag ik u beiden helpen en de suggestie doen aan de heer Kramer om een aantal schriftelijke vragen te stellen. De beantwoording komt u allen toe. En dat kunt u eventueel naar aanleiding van de beantwoording van de schriftelijke vragen misschien dan toch opnieuw proberen het te agenderen als het wat scherper is waarover u het wil hebben. Want het signaal dat u afgeeft, dat u meegekregen hebt dat niet altijd goed gaat, dat heeft u nu gemaakt in ons midden. Maar probeer even te kijken waar de discussie in de commissie over gaat. Is dat misschien een goed voorstel? De heer Frowijn.

De heer Frowijn (CDA): Ja, voorzitter. Volgens mij is goed gebruik dat op het moment dat een van ons vraagt om iets te agenderen voor de commissie, dat de andere commissieleden daarmee instemmen. Natuurlijk kun je vragen aan de indiener van het voorstel of hij dat nog eens wil heroverwegen, maar volgens mij moeten wij hier gewoon gehoor aan geven. Al was het alleen maar, omdat we dan ook die verontruste bewoners het idee geven dat we hun onrust serieus nemen. Los van de eventuele uitkomsten.

De voorzitter: U gaat uiteindelijk erover of u het wel of niet wil agenderen. Maar de roep is wel gedaan om dan te kijken wat er dan besproken wordt. Ik zie nog anderen. De heer Van Schoorl.

De heer Van Schoorl (Boeren Burgers Waterbelang): Ja, dank u wel, voorzitter. Het is toch wel fijn om misschien ook even inderdaad vragen te stellen schriftelijk en de antwoorden af te wachten. Maar ook het krantenbericht. Want ik begrijp dat er een gesprek is geweest met die journalist. Dat heeft de heer Ruiter net verteld. Ik denk dat dat ook van enige importantie is gezien het feit dat wij heel vaak hier stukken voor ons krijgen met al of niet een risicoparagraaf waar we wel of niet voorstemmen en een van de aspecten die altijd meegenomen wordt -of bijna altijd- is: let wel, anders lijden wij imagoschade. En ik denk dat een NHD-krant/medium heel goed gelezen wordt in Noord-Holland. Dat is niet het lokale surfertje -om het zo maar te zeggen- dan denk ik, nou: laten we in ieder geval die gedachte van imagoschade ook vasthouden. In dat opzicht zou ik de heer Kramer uitnodigen de vragen te stellen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Ik kijk nog even rond. Mevrouw Sluis.

Mevrouw Sluis (Waterplatform Groen, Water & Land): Ik ben niet tegen, wij zijn niet tegen het opnieuw bespreken van dit onderwerp. Ik zou dan wel ook graag willen beginnen met de cijfers. Om hoeveel gevallen gaat het nu waar het misgaat en waar bewoners of vermeende eigenaren van grond, vermeende eigenaren van grond, ontevreden zijn en in hoeveel gevallen gaat het goed. We weten allemaal dat de gevallen waarin het goed gaat niet in de pers komen. Ik in mijn dorp heb een hele straat waar het heel goed is gegaan. En daar wil ik dan ook aandacht voor vragen. Misschien kan dat dan inspireren om ons imago positief naar buiten te brengen. Want dat zal de reden zijn waarom ik het wil bespreken.

De voorzitter: Dan kijk ik even naar de portefeuillehouder. Misschien wordt er een verzoek gedaan om toch even een memo neer te leggen voor een commissie en daar dan misschien het gesprek over te voeren.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ik zit in dubio. Het is een beetje lastig voor mij. Ik wil graag alles toezeggen. Ik ben natuurlijk gewoon uitvoerend, in die zin dat wat het algemeen bestuur wil in deze. Ik hoor eigenlijk een vraag stellen eerst en toch een memo. De eerste vraag was van de heer Kramer om het echt te gaan bediscussiëren. En nu gaat het meer richting van: kunt u wat extra informatie geven, wat cijfers, zodat er daarna eventueel een discussie kan komen. Ik zoek even naar de juiste richting.

De voorzitter: De heer Zoon meldt zich.

De heer Zoon (Partij voor de Dieren): Mag ik een suggestie doen, van? We hebben agendapunt 11: aangeleverde motie vreemd. Is het een idee dat we tijdens de vergadering gewerkt wordt aan een motie vreemd die we dan bij agendapunt 11 in stemming gaan brengen?

De voorzitter: Ja, een motie kan natuurlijk vragen om een debat maar dat kunt u hier ook. Dus ik vraag me even af wat dan de motie .. de heer Imfeld.

De heer Imfeld (Water & Natuur): Ja, dank. Ik snap de zorg en ik denk dat we daar heel zorgvuldig mee om moeten gaan. Ik snap ook wel de overwegingen van de portefeuillehouder. Ik zou eigenlijk de oproep van mevrouw wel willen ondersteunen dat we eerst een memo krijgen en daar dan over spreken.

De voorzitter: Mag ik u dan voorstellen om dit even dan toch bij elkaar te brengen. Dat is de rol dan ook van de voorzitter. Ik kijk de portefeuillehouder aan: zou hij eventueel wat cijfers kunnen rapporteren, dan kunnen dan schriftelijke vragen over gesteld worden en dan kan dat eventueel gebruikt worden voor een debat? Dat is denk ik dan de ordentelijke wijze om iets van focus aan te brengen. En ook het onderwerp serieus te benaderen. Is dat een goed voorstel? Ik kijk in eerste instantie naar de portefeuillehouder en daarna even naar het algemeen bestuur.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ik denk dat het op zich een voorstel is. U moet dan wel beseffen dat dit zijn dan de laatste cijfers. En we zitten ook altijd wel met de privacy en. We moeten even kijken hoe daarmee om te gaan, dat is voor mijn positie lastig. Natuurlijk wil ik wel ook over individuele gevallen praten maar dat is natuurlijk een ambtelijke kwestie en bestuurlijk moet je daar voorzichtig mee omgaan. Dus we gaan proberen om dat in een goed vat te gieten en ik denk dat we best wel openheid van zaken kunnen geven zolang het niet terugkomt bij individuele gevallen, dat moeten we ons wel realiseren. We hebben ook niks te verbergen.
En wat de journaliste gaat schrijven: gelukkig leven we in een vrij land. Of dat het imago gaat helpen dat weet ik niet. We hopen het wel. Maar ze heeft wel met mijn gesproken, dus ik weet het niet! We wachten het maar af.

De voorzitter: Dan vat ik het even samen. Dat betekent: u komt met een memo, dan kunnen eventueel aanvullende vragen worden gesteld en in september, wanneer de commissievergadering er is, zou dat onderwerp geagendeerd kunnen worden. Is dat een goede afdrank en kan iedereen zich daarin vinden? Dan hebben dat op deze manier denk ik netjes afgrond.

Dan kijk ik naar de rest van het db. Zijn er nog andere opmerkingen?

Dan hebben we nog één opmerking. Wij hebben het in het fractievoorzittersoverleg gehad over het uitje, aanstaande vrijdag. We zouden graag in verband met het onderwerp zoetwaterbeschikbaarheid wat de portefeuillehouder links van mij in haar portefeuille heeft nader kennis maken met het gebied.

Het probleem is alleen dat de weersverwachting is dat het boven de 35° C wordt. Wij hebben daar wel rekening mee gehouden met voldoende drinkwater, zonnebrandcrème en eventueel parasolletjes of parapluï tegen de zon en we zitten ook in wat gekoelde schuren waar dat ook zou kunnen. Maar toch heeft het dagelijks bestuur en ook het fractievoorzittersoverleg aangegeven: we moeten het eigenlijk niet opzoeken. Want als je dan ook voorzorgsmaatregelen moet gaan nemen, Bhv'ers en dat soort zaken, uiteindelijk zeg je ook dat op het moment dat de gemiddelde leeftijd hier ook wel behoorlijk hoog is, dat je dat niet moet gaan opzoeken.

Dus we hebben besloten om het te annuleren -wijze woorden- en ook proberen te kijken of het verplaatst kan worden naar augustus. Omdat we ook meekregen dat het wel zeker een interessant onderwerp is en het eigenlijk voor het eind van het groeiseizoen interessant zou zijn om te pakken. We hebben geen garantie dat het kan maar we gaan er wel een inspanningsverplichting voor doen. Dat is in ieder geval de mededeling die ik op dit moment kan doen.

We zullen dit ook schriftelijk bevestigen zodanig dat mensen die hier niet aanwezig zijn hiervan op de hoogte zijn.

En dan kom ik bij mevrouw Van der Zijde die wil iets vertellen namens de Auditcommissie. Aan u het woord, mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Auditcommissie): Ja, dank u wel, voorzitter. Zoals u weet is de Auditcommissie in de persoon van mijzelf en mevrouw Koning betrokken bij de selectie van de nieuwe accountant. En ik wil u mededelen dat wij inmiddels offertes hebben ontvangen. Dat we een redelijke keuze hebben. Het is niet heel veel maar wel een goede keus denk ik. Volgende week gaan we de beoordelingsformulieren bekijken en gelijk daarna zijn de presentaties van de kantoren. Dus: ik denk dat het goed is voor u om te weten dat dat voortvarend wordt opgepakt en dat we dan hopelijk aan het eind van dit proces een goede accountant hebben geselecteerd. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Zijde. En dat maakt dat ik aan het einde kom van de mededelingen, als ik het goed heb.

1.a. Vaststellen van de agenda

De voorzitter: En dan wil ik graag naar het vaststellen van de agenda. En ik heb begrepen dat de fracties van de VVD en CDA een motie vreemd hebben aangekondigd. Ik kijk even of ik nu naar de VVD of het CDA moet kijken. De VVD en zal ik de heer Cramer -want die schudt het hardste- het woord willen geven om die motie in te dienen.

De heer Cramer (VVD): Ja, voorzitter, dank u zeer. Ik dien die motie in met enige gemengde gevoelens. En ik zal u uitleggen waarom. De motie is ingediend vanuit het uitgangspunt dat ons hoogheemraadschap de software die in het stuk wordt beschreven nog niet in gebruik heeft. Maar inmiddels -en na het indienen van de motie- is gebleken dat het hoogheemraadschap een vergelijkbare softwaretool gebruikt. Dat is onhandig. Dat was overigens niet te voorzien toen de motie werd ingediend. Daar kunnen we kort over zijn. Dat betekent dat het voorstel van VVD en CDA zou zijn om de antwoorden op de vraag die de motie zou oproepen ter beantwoording aan het CHI worden gestuurd.

We zouden daarmee de zaak kunnen afdoen, wat ons betreft.

De voorzitter: Wij behandelen deze motie dus als schriftelijke vraag, is uw concrete verzoek?

De heer Cramer (VVD): Ja.

De voorzitter: Ik kijk even rond. Volgens mij wordt hiermee ingestemd. Dan gaan we dat op die manier doen.

En dat betekent dat we dan voor de rest de agenda gewoon volgen. En kan ik de agenda vaststellen zoals voorgelegd. Dan is het antwoord daarop ja.

1.b. Gelegenheid tot inspreken

Vertegenwoordigende rol

2. Ingekomen stukken

De voorzitter: Dan kom ik bij de lijst met ingekomen stukken. Kunt u instemmen met de lijst van afdoening. Ik zie de heer Cramer en mevrouw Koning. Ja: dames gaan voor. Ik geef dus mevrouw Koning als eerste het woord.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik heb eigenlijk een vraag aan mevrouw Leijen in verband met de WIF.

De Unie van Waterschappen heeft nu ook een Waterinnovatiefonds: is er ook nog samenwerking of is er eventueel gesproken over het opheffen van ons Waterinnovatiefonds of blijft het volledig apart?

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ja, ik zal er kort op reageren. De Unie heeft geen fonds maar de NWB, de Nederlandse Waterschapsbank en die vullen elkaar aan. Dus die zitten op een ander soort van innovaties, op een ander ontwikkelingsniveau. Dus we hebben wel gesprekken met elkaar. Er wordt wel gekeken naar in welke mate kunnen we elkaar helpen of elkaar aanvullen. Dus dank voor de vraag.

Dan kan ik meteen melden dat wij ook vanuit het WIF aan het kijken zijn of we ons WIF kunnen uitbreiden naar andere waterschappen. Er zijn al bestuurders die belangstelling hebben getoond dus waardoor we meer volume kunnen maken. Maar daar wordt u wel nader over geïnformeerd als daar wat helderheid over is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij de heer Cramer.

De heer Cramer (VVD): Dank u, voorzitter. ik wil graag kort ingaan op twee ingekomen stukken, namelijk stuk 1.3.1 (memo 'span of control') en stuk 1.4.6 (belastingsamenwerking).

Laat ik over het eerste even beginnen. Ik denk dat de VVD heel gelukkig is met het feit dat er nu een antwoord ligt op de vraag die ons al zo lang bezighoudt, namelijk wat is nou de reactie van het dagelijks bestuur op het onderzoek dat gedaan is in de eerdere aanleg over de 'span of control'. Daar ligt nu een notitie voor en ik denk dat ik twee complimenten wil uitdelen.

De eerste is, dat het moedig en dapper is dat de richting die wordt aangegeven in het onderzoek ook wordt omarmd. Dus daar zijn we als VVD buitengewoon over te spreken. Het is ook zichtbaar -vinden wij- ook in de interactie met het dagelijks bestuur en waar nodig met de ambtenaren, dat het besef en het begrip over doelmatigheid en het zo effectief mogelijk omgaan met de beperkte menselijke en financiële middelen die wij hebben, een groot goed is.

Dat zien wij ook, dus dat is het tweede compliment.

U voelt hem al aankomen, dat is de natuurlijke, anders zou ik het punt niet opbrengen. En dat is dat we bepaald nog wat moeite hebben met de doorlooptijd van de voorgestelde maatregelen. We vinden niet dat die discussie hier en nu zou moeten worden gevoerd, dus ik heb even nagedacht over de vraag wat is nou de goede aanvliegroute. En misschien ligt die wel in een besluit dat we later vanavond nog in een besloten vergadering moeten nemen. Misschien, zou ik mogen voorstellen, voorzitter, dat de inkomende secretaris-directeur na zijn inwerkperiode, na de eerste honderd dagen, nog eens in dialoog gaat over de vraag of het tempo dat is voorgesteld in de notitie 'span of control', het tempo is dat ook hij of zij -afhankelijk van het besluit van vanavond- voorstaat. Dat zou op ingekomen stuk 1.3.1. 'span of control' ons commentaar zijn.

De voorzitter: Dank u wel. En u had ook nog iets over de belastingsamenwerking.

De heer Cramer (VVD): Ja, zeker. Dat gaat over de motie die eerder is ingediend samen met collega Dickhoff over het onderzoek van belastingsamenwerking. Nog even voor diegenen die dat kwijt zijn: er zijn maar een bepaald aantal waterschappen in Nederland die nog helemaal in eigen beheer hun belasting innen organiseren. En even zoveel of veel meer nog die doen het nog zelf. De rest brengt het onder in een gezamenlijk kantoor. Afsproken is door de portefeuillehouder dat een onderzoek zou worden gedaan. Dat is inmiddels in eerste aanleg gerapporteerd. Dat was ook toegezegd voor de zomer. Maar ik denk -althans voor de VVD geldt en ik denk Leo dat ik ook mede namens jouw fractie mag spreken- dat we van mening zijn dat dat rapport hooguit een tussenstap is en uiteindelijk vraagt of nadere uitwerking.

Immers het verschil in perceptiekosten is zo op het oog hoog. We zeggen er meteen bij het is natuurlijk mogelijk dat de achterblijvende organisatie ook nog bepaalde taken moet verrichten zodat je wel moet zekerstellen dat je appels met appels vergelijkt, maar die vergelijking ligt nu nog niet voor dus wij zouden graag dit rapport zien als een tussenstap en willen agenderen dat er op enig moment een vervolg op komt. Dank u zeer.

De voorzitter: Dank u wel. Met die toevoegingen die u doet, ik kijk even naar de portefeuillehouder of hij wil reageren.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Meestal bent u heel duidelijk, mijnheer Cramer. Maar 'op enig moment'? Daar moet u toch even meer duiding aan geven want dat geeft mij wel heel veel politieke vrijheid.

De heer Cramer (VVD): Ja, voorzitter, staat u mij toe. Ja, dat hoeft u mij natuurlijk geen twee keer te zeggen. Maar ik heb eerlijk gezegd op dit thema een beetje terughoudendheid en dat komt omdat de tijdslijnen tot nu toe al heel erg lang zijn gebleken. Neen hoor: u hebt dit vrij snel gedaan, die eerste stap. Maar ik denk dat het zaak is dat we dit vóór het einde van dit jaar zo concreet maken. En je mag je de vraag stellen -zeg ik er dan maar meteen even bij en ook dat hebben college Dickhoff en ik met elkaar op voorhand wel met elkaar besproken: of het mogelijk zou zijn dat de organisatie het helemaal in eigen regie doet. Of dat je daar toch een beetje externe hulp bij nodig hebt. Het gaat om een lastige vraag en objectiveren kan ik dit geval geen kwaad. Maar goed: dat laat ik even aan het dagelijks bestuur in eerste aanleg. Dank u zeer.

De voorzitter: Dank u wel voor uw nadere duiding. Mevrouw Schreuder.

Mevrouw Schreuder (PvdA): Ja, ik heb nog een vraag over de GR Slibverwerking. Daar staat iedere keer eigenlijk in dat wij subsidie geven aan superkritische vergassing. Nu werk ik al een jaar op een bedrijf dat naast dit bedrijf zit en ik heb nog nooit een wolkje uit die fabriek zien komen. Dus ik zou er wel eens een rapportage over willen zien. We geven het maar subsidie maar volgens mij is er - voorzover ik weet- niet veel voortgang. Dus waar gaat ons geld heen? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Schreuder. Ik kijk even mevrouw Leijen aan.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ja, toevallig heb ik vanochtend met een van de mensen hier in dit huis het over de SCW gehad en er volgt een rapportage.

De voorzitter: Dank voor die toezegging maar ik moet...

Mevrouw Schreuder (PvdA): Het lijkt een opzetje maar dat was het niet.

De voorzitter: Ik moet wel zeggen de vragen die u hier stelt lijken naar aanleiding van de stukken te zijn. Eigenlijk is het de bedoeling om het vooral te hebben over de procedure. En als u mondelinge vragen heeft dan hebben we daar een apart punt voor op de agenda. Ik roep vooral een beetje op tot vergader-hygiëne maar we moeten wel zorgen dat we onze eigen vergader-discipline hanteren en ik help u daar graag aan herinneren, als voorzitter.

3. Mondelinge vragen

De voorzitter: Dan kom ik bij punt 3. De mondelinge vragen. Die zijn niet aangemeld. En ik geef nog even een klap op de ingekomen stukken want ik zag geen op-of aanmerkingen meer, dus hebben we daarmee de ingekomen stukken vastgesteld.

Kaderstellende rol

Bespreekstukken

4. Onderzoek naar de geloofsbrieven van een nieuw steunfractielid

De voorzitter: Dan komen we bij punt 4. Het onderzoek naar de geloofsbrieven van een nieuw steunfractielid. Vandaag staat de toelating en beëdiging van een nieuw steunfractielid, de heer Van Dijk voor de fractie van de BBB op de agenda. En de commissie van de geloofsbrieven heeft de vereisten gecontroleerd en daarbij wil ik het woord geven aan mevrouw Koning, want zij was de voorzitter van de commissie waar ook de heer Lap en de heer Van der Laan in zaten. Maar mevrouw Koning, u bent de voorzitster, aan u de eer om even het woord te voeren.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Dank u wel, voorzitter.

Geachte leden, de tijdelijke commissie onderzoek geloofsbrieven is bijeen gekomen in verband met toelating van een steunfractielid. De commissie bestaat uit Elly Koning-Bruijn, voorzitter, Fijko van der Laan en Arie Lap.

De commissie heeft de geloofsbrieven van de volgende persoon onderzocht: de heer G.C. van Dijk, fractie BBB.

Tevens is onderzocht of de benoemde voldoet aan de vereiste van het steunfractielidmaatschap van het algemeen bestuur. Voorgenoemde persoon is ingezetene en heeft de leeftijd van achttien jaar bereikt.

Daarna is onderzocht of de benoemde geen betrekkingen vervult die onverenigbaar zijn met het steunfractielidmaatschap. Wij hebben geconstateerd dat hiervan geen sprake is.

Wij stellen uw college daarom voor. De heer G.C. van Dijk toe te laten tot steunfractielid van het algemeen bestuur van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koning en dan kijk ik even de vergadering en ga ik ervan uit dat ik de heer Van Dijk kan toelaten als steunfractielid. En dat is zo. Dan geef ik daar een klap op.

5. Installatie van nieuw steunfractielid G.C. van Dijk (26.0727559)

De voorzitter: En dan vraag ik aan de heer Van Dijk om naar voren te komen en dan uit te nodigen in het midden. Dat is even een klein beetje manoeuvreren hier door het naadje. Ja, dat is niet helemaal gelukkig en dan ik vraag ik u even te gaan staan. Als het goed is staat daar een kruisje ten behoeve van de camera.

Ik lees nu de belofte voor en dan vraag ik u daarop te antwoorden. Even de microfoon.

Ja geweldig, die bodes, die zijn geweldig. Ik ga u de belofte voorlezen, mijnheer Van Dijk.

'Ik verklaar dat ik, om tot steunfractielid te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als steunfractielid naar eer en geweten zal vervullen'.

De heer Van Dijk (BBB): 'Dat verklaar en beloof ik'.

De voorzitter: Dank u wel. Ik schors zodat mensen u kunnen feliciteren.

(Applaus)

De heer Van Dijk: Dank je wel.

6. De Grote Verbouwing van de waterketen (26.0001946)

Voorgesteld besluit:

- 1. Akkoord te gaan met de start van De Grote Verbouwing van de waterketen en deze richting te geven volgens de vastgestelde visie en de uitgewerkte leidende principes.*
- 2. Akkoord te gaan met het principe om bestaande en toekomstige projecten te bundelen in één uitvoeringskrediet, dit is geen aanvraag voor een uitvoeringskrediet.*

De voorzitter: Wij zijn nu aangekomen bij punt 6 van de vergadering. 'De Grote Verbouwing' van de waterketen. Het is een bspreekstuk. We staan aan de vooravond van een grote aanpassing in de zuivering van de afvalwaterketen. Niet alleen bij HHNK maar het betreft alle waterschappen. En het voorstel dat hier vandaag voorligt is de eerste stap.

Ik kan mij voorstellen dat de commissie daar graag levendig over wil spreken, maar ik wil u toch uitnodigen om u te beperken tot de zaken die zijn overgebleven na de commissiebehandeling en niet de commissie over te doen.

En er is een amendement aangekondigd door de fractie van het CDA en daarom zou ik eigenlijk graag willen voorstellen om te beginnen met het CDA. Als eerste termijn en daarin het amendement daarin naar voren te brengen.

De heer Frowijn (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. Toch nog even allereerst inhoudelijk. De CDA-fractie vindt dat 'De Grote Verbouwing' noodzakelijk is. De opgaven waar we voor staan zijn groot en complexe. Nieuwe Europese regelgeving, groei van de bevolking en bedrijvigheid, hogere eisen aan de waterkwaliteit en onze duurzaamheidsdoelen vragen om forse investeringen in de waterketen.

Wij zien daarom ook uit naar de -in de oplegnotitie- aangekondigde verdiepingsslag ten aanzien van de prioriteiten en keuzes binnen 'De Grote Verbouwing'. Daarbij herhaal ik graag de oproep die in de commissie al is gedaan door mevrouw Glashouwer om te kunnen komen tot een navolgbaar en transparant afwegingskader. Want als keuzes moeten worden gemaakt, moet het voor iedereen duidelijk zijn waarom bepaalde investeringen voorrang krijgen boven andere.

Daarnaast vinden wij nog steeds dat energiebesparing een nadrukkelijke plek mag krijgen binnen de leidende principes, desnoods via de lijn van 'comply or explain'.

Voorzitter: dan het punt waar voor ons de kern van de discussie zit. Het uitvoeringskrediet en onze rol als algemeen bestuur. In onze democratie beslissen gekozen volksvertegenwoordigers over de besteding van publieke middelen. Dat geldt altijd maar zeker wanneer het gaat om investeringen van deze omvang. We spreken hier uiteindelijk over een opgave van € 1 miljard tot misschien wel € 1 ½ miljard. En wij begrijpen heel goed waarom D&H kiest voor een programmatische aanpak. We begrijpen ook de behoefte aan flexibiliteit, samenhang en efficiency. Sterker nog: daar zijn wij het grotendeels mee eens.

Maar efficiency mag nooit ten koste gaan van de kaderstellende en controlerende rol van het algemeen bestuur noch van ons budgetrecht. Juist omdat er nog veel onzekerheden zijn, denk aan wetgeving, subsidies, technologische ontwikkelingen en toekomstige keuzes, vinden wij het logisch dat het algemeen bestuur op een aantal natuurlijke momenten middels een nadrukkelijk en expliciet besluit, opnieuw kan beoordelen of de gekozen koers nog steeds de juiste is.

Dat is geen wantrouwen richting D&H, dat is ook geen afwijzing van 'De Grote Verbouwing', integendeel. Het is juist de manier waarop wij als bestuur, het CHI en D&H gezamenlijk, verantwoordelijkheid blijven nemen voor een langjarige opgave van deze grote omvang.

Voorzitter: ik wil daarbij ook benadrukken dat hoogheemraad Leijen met de oplegnotitie duidelijk heeft laten zien dat zij goed heeft geluisterd naar de opmerkingen van de commissie.

Veel van de zorgen die daar leefden zijn in die oplegnotitie geadresseerd. Complimenten daarvoor. Tegelijkertijd gaf zij ook in de commissie aan dat het voorstel en het voorgestelde besluit niet meer door D&H konden worden aangepast. Daarvoor zou een amendement nodig zijn vanuit het CHI. En dat is precies de reden waarom wij, het CDA en de fractie Water & Natuur, dit amendement hebben opgesteld.

Het amendement doet naar onze overtuiging niets af aan de inhoud van de 'De Grote Verbouwing'. Het legt juist formeel vast wat volgens mij velen van ons wenselijk vinden. Namelijk voldoende ruimte voor een efficiënte en adaptieve uitvoering gecombineerd met duidelijke bestuurlijke besluitmomenten.

Voorzitter: als de oplegnotitie in feite al beschrijft hoe we met elkaar willen omgaan, dan is het wat ons betreft ook logisch om dat ook vast te leggen in het besluit zelf.

Dat maakt het voor toekomstige besturen navolgbaar, geeft duidelijkheid aan de organisatie en voorkomt discussie achteraf.

Water & Natuur en de CDA-fractie hopen daarom dat dit amendement niet wordt gezien als een correctie op het voorstel, maar als een gezamenlijke verduidelijking ervan. In die geest hopen wij dat we vanavond kunnen komen tot brede steun voor zowel 'De Grote Verbouwing' als voor het amendement dat de bestuurlijke betrokkenheid van het algemeen bestuur daarbij borgt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. U heeft het amendement zelf nog niet heel erg toegespitst. Maar wilt u even het dictum voorlezen.

De heer Frowijn (CDA): Even kijken hoor. Het dictum luidt dan:

'Het voorgestelde besluit (nr. 26.037064) aan te vullen met de volgende beslispunten:

3. Een eerste tranche van het uitvoeringskrediet voor 'De Grote Verbouwing' van de waterketen uitsluitend beschikbaar te stellen voor de investeringen die zijn voorzien in de MJP-periode 2027-2031.

4. Voorafgaand aan een volgende tranche van het uitvoeringskrediet een evaluatie aan het algemeen bestuur voor te leggen waarin ten minste wordt ingegaan op:

- o de voortgang van het programma c.q. de gerealiseerde projecten;
- o de bereikte resultaten ten opzichte van de gestelde doelen;
- o de ontwikkeling van wet- en regelgeving;
- o de beschikbare subsidies en bijdragen van derden;
- o de financiële stand van zaken van het programma;
- o eventuele gewijzigde prioriteiten en/of afwegingskaders.

5. Iedere volgende tranche van het uitvoeringskrediet uitsluitend beschikbaar te stellen na afzonderlijke besluitvorming door het algemeen bestuur'. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Voor het volledige amendement verwijs ik u door naar iBabs. En dan kom ik bij de volgende spreker voor de eerste termijn. Zal ik bij Water & Natuur beginnen? Dan hebben we gelijk daarmee de gelederen gesloten op dat punt. Aan u het woord, mijnheer Hoekstra.

De heer Hoekstra (Water & Natuur): Ja, dank je wel. De heer Frowijn heeft al heel veel dingen goed verwoord, vind ik. En aanvullend daarop wil ik nog het volgende zeggen.

In de commissie heb ik aangegeven dat het bestuurlijke deel gaat over een goede balans tussen de bestuurlijke rollen en verantwoordelijkheden versus een efficiënte uitvoering. En die onbalans, die is er nog steeds. In het bestuurlijke, politieke en democratische orgaan ligt het primaat bij het algemeen bestuur. Het krijgt vorm door de kaderstellende en controlerende en budgettaire bevoegdheid. Met de voorstellen van een uitvoeringskrediet beschikbaar stellen, wordt met name aan de kaderstellende en budgettaire rol getornd.

Het programma gaat over een zeer grote investering met nog veel onzekerheden en risico's. De bestuurlijke drukte en inefficiency horen eigenlijk per definitie bij een overheidsorganisatie. Meer controlerende informatie is geen oplossing. Het zal leiden tot vaak en veel detailvragen. De uitleg van het werken in tranches roept bij mijn fractie eerder het beeld op van een algemeen bestuur als bankier/geldschietster dan als een bestuur met budgetrecht.

De complexiteit van dit voorstel en de onzekerheden en de risico's vragen een actieve en kaderstellende rol van het algemeen bestuur en daarvoor zijn gedegen en gedragen besluiten nodig. Kortom: zet je als bestuur niet op een enorme achterstand omwille van efficiency. Een goede balans tussen de rollen en verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur en die van de uitvoering is nodig voor een maatschappelijke legitimiteit. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hoekstra. De heer Van der Laan. Kan ik u vervolgens het woord geven?

De heer Van der Laan (PvdA): Jazeker. De PvdA is sterk voorstander van 'De Grote Verbouwing'. Laten we dat voorop stellen. Maar ik worstel wel met het amendement. Want in het voorstel dat ons is toegekomen daar wordt duidelijk een link gelegd met de programmarapportages en concernrapportage. En als ik nu kijk naar het amendement: ja, dan zou je dat kunnen uitleggen dat we nu de eerste tranche moeten voorleggen aan het algemeen bestuur. Maar dat doen we al in het MJP want daarin staan de kredieten al vermeld voor de periode 2026-2031.

En vervolgens lezen we dat we dan voorafgaand aan een volgend krediet, ik denk ik 2031, dat we dan pas een soort evaluatie krijgen met inderdaad al die punten die in puntje 4 van dat besluit opgesomd staan.

Dat doet dan afbreuk aan de toezegging van het dagelijks bestuur om ons gewoon via de concernrapportages en de programmarapportages op de hoogte te stellen. En dat doen ze dan elke vier maanden. Want dat is de systematiek die we op dit moment hebben.

Dus ik snap de zorgen dat we inderdaad een vinger aan de pols willen houden. Maar willen we dat via de concernrapportages en de programmarapportage, waar we goede ervaringen mee hebben. Verbetering boezemkades is ook gewoon één krediet voor al die afzonderlijke projecten. Ook het Hoogwaterbeschermingsprogramma wordt op die manier aan ons gerapporteerd. Ook elke vier maanden via een programmarapportage. De Kaderrichtlijn Water, nou ja: ik kan zo doorgaan met die programma's. Daar hebben wij gewoon een vinger aan de pols, dus onze controlerende rol wordt daarin gewoon tot uiting gebracht. Dus ja: kunt u nog nader uitleggen wat dit dan toevoegt aan die systematiek van concernrapportages en de programmarapportages? Waarom is hier extra behoefte aan?

Ook even de oplegger lezende is het dagelijks bestuur zeer genegen om ons tegemoet te komen op allerlei informatiebehoeftes die wij hebben om hier een vinger aan de pols te kunnen houden. Ik denk dat ik het hier even bij laat, voorzitter. In de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Laan. Dan komen we bij mevrouw Sluis.

Mevrouw Sluis (Waterplatform Groen, Water & Land): Dank u wel, voorzitter. Nou: wij hebben natuurlijk ook de voorlegger goed gelezen. Dank daarvoor. Geeft inderdaad de goede intenties aan. Wij kunnen ook zeggen dat collega Dickhoff de businesscase heeft beschouwd en dan zien we dat er

serieus gekeken wordt naar de grote verbouwing en dat moet ook, want het is een ontzettend impactvol project, programma. Een grote systemsprong waar andersoortige kwaliteiten, mensen, capaciteiten voor nodig zijn.

Dat maakt het spannend omdat niet alleen 'De Grote Verbouwing' een heel spannend project is, maar dat dit ook gebeurt, uitgevoerd wordt in een omgeving die aan heel veel veranderingen, misschien ook wel heel veel risico's, blootstaat.

Daar zit ook voor ons dan toch wel de behoefte aan concretisering in de rapportages. En wij zien de intentie en lezen die ook in de memo die is opgeschreven, maar wij vragen wel nadrukkelijk om samen -dat hoeft niet nu, maar wel zo snel mogelijk in het najaar- die controlemomenten duidelijker te benoemen en daar dan invulling aan te geven. Want de goede bedoeling is helder, maar de concreetheid kan nog beter en daar vragen wij naar aan de portefeuillehouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Sluis. De heer Lap.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, dat er verbeteringen aan de rioolwaterzuivering moeten gebeuren, dat is gewoon duidelijk. Dat het veel geld gaat kosten is ook gewoon duidelijk, maar dit voorstel gaat eigenlijk in feite hele ver. Het amendement dat voorligt is denk ik een heel goede tussenfase want er is een heleboel, en dat is in de commissie eigenlijk ook al naar voren gebracht: ja, er is eigenlijk bij de bron veel meer aan te pakken.

En dat wordt eigenlijk een beetje weggewuifd. Maar als je de onderzoeken van het RIVM bekijkt, dan is er eigenlijk een heleboel nog onbekend en is niet onderzocht. Er is ook een heleboel medicijnen en andere dingen. Er zijn mogelijkheden om de medicijnen die minder belastend zijn meer te gaan gebruiken en de andere dus eigenlijk met een soort toelatingsvereiste te doen.

Ik denk dat er nog een heleboel te halen is maar ik ben zelf geen voorstander van het verzoek om hier een bedrag te doen en dat later informatie te krijgen hoe dat afgelopen is. Er zijn gewoon nog veel te veel onzekerheden dus het amendement, als je die kant op gaat, ik denk dat dat gewoon een goede oplossing is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. en dank ook aan de portefeuillehouder voor de oplegger met meer duiding van hoe dit huidige CHI en toekomstige CHI's grip kunnen houden op de besluitvorming rond dit project. In die oplegger is aangegeven dat het CHI niet alleen achteraf wordt geïnformeerd maar tijdig in positie wordt gebracht om richting te geven en bij te sturen.

En dat is wel de kern waar het voor de Partij voor de Dieren omgaat. Maar hoe gaan we dat doen? Is dat dan via dat amendement dat wordt voorgesteld? Welke ideeën heeft de portefeuillehouder daar zelf bij?

En wij hadden ook liever gezien dat er geen aparte oplegger was gemaakt maar dat het bestuursvoorstel was aangepast conform de inhoud van de oplegger. Want ja: wat is uiteindelijk de status van een oplegger in het hele documentaire systeem? Het zou wel belangrijk zijn -en dat vinden wij sowieso want die oplegger is er nu eenmaal- dat dat een integrale verwijzing is naar zowel het besluit als de toelichting op het besluit zodat ook duidelijk is dat die drie stukken in samenhang moeten worden gelezen.

En daarnaast blijven wij net als de heer Lap benadrukken dat die bronaanpak natuurlijk het allerbelangrijkste is. Wat er niet in komt, hoeft er ook niet uitgehaald te worden. Dat zou ons heel veel kosten besparen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Nu komen we bij de heer Cramer.

De heer Cramer (VVD): Dank u wel, voorzitter. De VVD zal vóór het voorstel stemmen. En daarbij is aangetekend dat de VVD ook in de behandeling in de commissie heeft gevraagd om een wat steviger

afwegingskader en de heer Van der Laan meldde net: ja, maar we krijgen toch straks allerlei rapportages. Het vervelende van rapportages is dat ze vaak in de achteruitkijkspiegel worden gemaakt. En het probleem van het beheersen van dit project is nu juist, dat we in de vooruitkijkspiegel of door de voorruit kijkend moeten zien wat er op ons afkomt in die onzekere wereld waar terecht naar verwezen werd.

Ik worstel een beetje met de vorm waarin we dat nemen. Mevrouw Van der Zijde: u zei dat terecht. Een oplegger heeft eigenlijk geen status en ik denk dat de indieners van de motie dat getracht hebben te adresseren. Terwijl ik in de materiële zin tussen de motie zelf en de inhoud van de oplegger niet zo heel erg veel verschil zie. Dus ik denk dat dit een overbrugbaar vraagstuk is. Voor de VVD geldt in ieder geval dat het verstandig is dat we kunnen blijven bijsturen met die blik door de voorruit in plaats van in de achteruitkijkspiegel, want daar voorkomen we de botsingen, niet door in de achteruitkijkspiegel te kijken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Rooker.

De heer Rooker (Ongebouwd): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ook de fractie Ongebouwd die zal instemmen met dit voorstel. Ik wil de portefeuillehouder ook bedanken voor de memo met goede informatie en ook met een goede verwijzing naar besluiten over de wateropgaven, waar we eigenlijk deze zelfde discussie ook hadden. Maar waar ik toen ook onder andere heb aangevoerd als wetend dat het ook waardevol is als de organisatie -ja noem het maar- ondernemersruimte krijgt om te handelen. Ik heb er geen moeite mee als die rapportage dan achteraf komt. Als dat maar zodanig regelmatig gebeurt dan vind ik dat er meer dan genoeg vinger aan de pols is.

Dus akkoord met het besluit ook in deze vorm. Wat betreft medicijnresten, want dat is ook -al duurt het nog even- onderdeel van 'De Grote Verbouwing'. Ik zat nog even op de site van de Unie van Waterschappen te bekijken wat die schrijft over medicijnresten. En dat vond ik eigenlijk toch wel bijzonder want landelijk gezien is er 500 ton aan medicijnresten. Waarvan 200 ton verwijderd moet worden, dus na de normale zuiveringsprocedure. 200.000 kilo dus, voor heel Nederland.

In Nederland hebben we ruim 300 zuiveringen. Een simpel rekensommetje leert, dat je dan komt op ongeveer 650 kilo per zuivering. En toen vroeg ik me wel even af: nou hebben wij gemiddeld wel iets grotere zuiveringen, maar laat het 1.000 kilo per jaar zijn. Toen dacht ik: okay. We hebben een hele grote zuivering in Wervershoof en we hebben een kleine zuivering op Wieringen, Oosthuizen. Hoe gaan we dat doen? Want het is eigenlijk per zuivering ja, voorzover ik het even bekijk, ja een vrij geringe hoeveelheid. Tenminste: als de gegevens van de Unie van Waterschappen hierover juist zijn. Dit is niet wat te maken heeft met het besluit, maar ik benoem het toch omdat dit dan ook gewoon in de organisatie meegenomen wordt. Hoe hiermee om te gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Rooker. Dan kom ik bij de BBB met mevrouw De Boer.

Mevrouw De Boer (BBB): Ja, dank u wel, voorzitter. Tijdens de commissie was er al een levendige discussie over het verdelen van het budget in de verschillende brokken.

Maar nu na de uitleg van de portefeuillehouder de aanvullende uitleg en het bijgevoegde memo en wat een aantal van de vorige sprekers ook al zeiden, ja, en de toezegging dat de portefeuillehouder een concern- of triaalrapportage geeft om ons op de hoogte te houden van de voortgang en alles wat daaronder gaat vallen, zouden wij kunnen instemmen met dit stuk. En daarom zien wij ook -op dit moment- nog weinig toegevoegde waarde in het amendement dat is ingediend. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij de heer Kramer uit.

De heer Kramer (Gezond Boeren Verstand): Ja, dank u wel, voorzitter. Dank voor de oplegger bij 'De Grote Verbouwing'. Ik waardeer het dat er serieus wordt ingegaan op de zorgen rondom bestuurlijke grip om tijdig te kunnen sturen. Maar het roept ook wel een principiële vraag op. Want wat is de waarde van een oplegnotitie als de wezenlijke punten over de sturing etc. gewoon niet worden

opgenomen in het voorstel? Dus dat is denk ik wel het belangrijkste, want het hoort wel bij een opgave van deze omvang.

Spelregels voor grip op control horen niet naast het voorstel te staan, maar horen gewoon in het voorstel zelf. Zeker nu er wordt gewerkt met bundeling van kredieten en de adaptieve aanpak. Mijn zorg is dan ook dat we straks via de concernrapportage met name achteraf worden geïnformeerd. Dat lijkt ons niet wenselijk.

Voor onze controlerende taak moeten we vooraf weten wanneer het algemeen bestuur aan zet is. Mijn concrete vraag is eigenlijk: kan er worden toegezegd dat de afspraken voor rapportage etc. worden opgenomen in het voorstel of in het besluitkader? Want volgens mij is er misschien ook wel een andere mogelijkheid om dat te kunnen doen dan dit voorstel aan te passen. Misschien is daar een mooie creatieve oplossing voor. En in dat geval, als dat toegezegd kan worden, kunnen we ook kijken wat het betekent voor het amendement. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij de heer Aerts.

De heer Aerts (50PLUS): Dank, voorzitter. Er is al ongelooflijk veel gezegd. Het beeld van die vooruitkijkspiegel die spreekt ons eigenlijk wel aan. Wat een aantal keren teruggekomen is: uiteraard 'De Grote Verbouwing' is nodig, heel erg nodig zelfs. Maar ja: dit voorstel raakt ook onze controlerende en budgettaire bevoegdheid. En ja: als volksvertegenwoordigers is dat wat mij betreft ongelooflijk belangrijk.

Het zit inderdaad voor een deel in de oplegnotitie maar wij vinden het van een dusdanig belang dat we zeggen: dat behoort toch echt in het stuk te staan en wat ons betreft is een amendement daarvoor de geschikte wijze. Dank u.

De voorzitter: Dank u. De heer Kwakman.

De heer Kwakman (Forum voor Democratie): Ja, heel kort. Wij zijn voor het voorstel zoals het voorgelegd is.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kwakman. Mevrouw Koning.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Dank u wel, voorzitter. Er is al heel veel gezegd als je de laatste bent. En wij vinden het amendement niet echt nodig gezien de toezegging die de portefeuillehouder al doet en ook de toezegging om innovaties en onderzoek te betrekken bij het voorloop van het proces. Ook al gaat het over € 1 miljard tot € 1 ½ miljard: wij hebben wel vertrouwen in deze aanpak. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Dan komen wij aan het eind van de eerste termijn. En de beantwoording van de portefeuillehouder, mevrouw Leijen. Aan u het woord.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ja, dank u wel. Dank ook voor de complimenten voor de oplegnotitie. Die horen natuurlijk ook grotendeels thuis bij de ambtelijke organisatie waarmee samen is gewerkt aan het adresseren van uw zorgen. En ik heb de indruk dat wij daar toch grotendeels in geslaagd zijn.

Ik ga even een aantal opmerkingen, bespiegelingen, van u langs. En zal ik dan daarna, voorzitter, reageren op het amendement?

De voorzitter: Dat lijkt mij een prima voorstel. Maar uiteindelijk gaat de vergadering daar over.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Mijnheer Frowijn. U benoemt energiebesparing als een hele belangrijke opdracht. Die zit heel duidelijk in 'De Grote Verbouwing'. Sterker nog: daar heeft u al een besluit over genomen. Het gaat over de verduurzaming van de bedrijfsgebouwen en over het

efficiënter maken van de beluchting. Die maakt samen met de andere kredieten straks in de bundeling deel uit van 'De Grote Verbouwing'. Dus weet dat we daar vol op inzetten. Het is ook in ons eigen belang, natuurlijk om zo min mogelijk energie te verbruiken want dan hoeven we ook minder duurzame energie op te wekken uiteindelijk.

Dan het CHI aan zet op natuurlijke momenten: ik had zelf de indruk dat dat wel duidelijk in het stuk stond. Als er grote scopewijzigingen zijn, als we met elkaar vinden dat er een andere richting op gegaan moet worden, dan bent u aan zet bij veranderende wet- en regelgeving. Als de richtlijn Stedelijk Afvalwater in de Nederlandse wetgeving geland is ga ik ook met u kijken wat betekent dat voor wat we met elkaar afspreken. MJP is elk jaar weer opnieuw een moment waarop we met elkaar in de toekomst door de voorruit kijken om te bezien of wat we nu op dit moment hopelijk met elkaar straks gaan afspreken, of dat nog is wat we met elkaar vinden.

Mijnheer Hoekstra: u heeft het over grote risico's. Daar had u het de vorige keer ook over en toen heb ik ook gezegd: de opzet van dit stuk -en ik herhaal mezelf maar weer, want ik vind het wel heel belangrijk om te benadrukken- de opzet van dit stuk is juist om risico's te minimaliseren doordat we maximale flexibiliteit in de uitvoering leggen. Met zoveel mogelijk -en wat mij betreft hebben we daar in de themasessie verder over- zoveel mogelijk inzicht voor u om te bepalen of u het nog steeds, samen met mij, eens bent dat wij op de goede weg zijn.

En we gaan als we een nieuwe tranche aan u gaan voorleggen, dat is in ieder geval als die € 120 miljoen op is, stel ik me zo voor, dan gaan we niet alleen aan u geld vragen. Dan gaan we ook samen weer kijken wat betekent dat voor de volgende zoveel miljoen die wij met elkaar gaan besluiten, wat gaan we daarin wel of niet doen en hebben de inzichten van de afgelopen jaren geleid tot een koerswijziging. Dus niet alleen bij de besluitvorming over een nieuwe tranche, maar zoals ik al zei: op meerdere momenten en dan ook nog los van alle rapportagemomenten waarop u ook met elkaar kunt zeggen: dat bevalt me helemaal niet, hoe u het nu gaat prioriteren binnen de visie en de leidende principes die we met elkaar afgesproken hebben. Dat bevalt me niet: ik wil daar graag met u een bespreekstuk van maken. Daar heeft u altijd alle mogelijkheden toe.

Dus het is niet alleen terugkijken maar we moeten terugkijken ook om voor de toekomst ons te herbezinnen, als dat nodig is. Dus dat terugkijken is nodig ook om eventuele voortschrijdende inzichten te verwerken in de blik vooruit.

De heer Frowijn (CDA): Voorzitter. Een vraagje.

De voorzitter: De heer Frowijn.

De heer Frowijn (CDA): Mevrouw Leijen, u heeft het over: 'We moeten terugkijken om *ons* eventueel te herbezinnen'. Wie verstaat u onder 'ons'? Is dat D&H of is dat ook het CHI?

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Neen, dat bent u zeker ook. Want u gaat over de koers. Dus als wij met elkaar terugkijkend vinden dat we dingen doen die we niet met elkaar hebben afgesproken of dat u zegt van ja: maar hoe u hier geprioriteerd heeft of hoe u hier budgetten geschoven heeft daar ben ik het niet mee eens, dan kunnen we het daar met elkaar over hebben. Aan de hand van de rapportage die u van mij krijgt.

De heer Frowijn (CDA): Voorzitter. Maar dat vraagt u wel veel denk ik van ons als CHI. Dat wij op basis van de rapportage bepaalde conclusies gaan trekken en dan vervolgens dingen gaan agenderen, met een soort van initiatiefvoorstel komen, stel ik me dan zo voor om dingen te gaan her-prioriteren of te gaan veranderen.

Is het niet gewoon veel makkelijker om een aantal natuurlijke beslismomenten met elkaar af te spreken waarin u als D&H aangeeft van: nou, als we terugkijken dan hebben we dit gedaan. Als we vooruitkijken dan zien we dat dit nog moet gebeuren. Er is een bepaalde koerswijziging nodig. Ik vraag u als CHI om tot die koerswijziging te besluiten met beschikbaarstelling van het bijbehorende budget. Is dat niet veel transparanter en makkelijker? Want ik ben zo bang dat als we niet die kant

opgaan, dat we als CHI op basis van de rapportage maar gewoon doordenderen en niet gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen voor 'De Grote Verbouwing' van de waterketen die ons uiteindelijk € 1 miljard tot € 1 ½ miljard gaat kosten.

De voorzitter: Mevrouw Leijen.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ik heb u echt heel hoog zitten. Ik denk dat we dat heel goed met elkaar voor elkaar krijgen. Ik heb zelfs de indruk dat wij u op meer momenten gaan informeren en in positie brengen dan u nu vraagt in de vorm van natuurlijke beslismomenten. En die natuurlijke beslismomenten die staan, die zijn er. Die staan in het voorstel en die zijn uitgediept in de oplegger. Daar heeft een aantal van u ook opmerkingen over gemaakt: moeten we nou die drie stukken in één zien? Ja: ik denk het wel. Ik denk niet dat de oplegger hele andere dingen voorlegt aan u, maar een verdere uitdieping is van wat we in het voorstel beogen. En daarbovenop gaan we in de themasessie daar verder met u over in gesprek. Waarin het veel duidelijker wordt van: wat gaan we dan doen, wat verder uitgewerkt wat die drie thema's zijn, naar de mijlpalen eronder. En op wat voor een manier wij denken te gaan rapporteren. En die punten die u noemt in uw amendement die komen daar gewoon in terug. En sterker nog: ik ga u ook vragen wat heeft u nog meer nodig om die vinger aan de pols te kunnen houden. Dus ik zou u graag willen vragen om dat gesprek met mij, met ons, op die themasessie ook te voeren als u concreter in beeld heeft wat u kunt verwachten. Mevrouw Sluis, ik ga verder.

De voorzitter: Ik zie een interpellatie van de heer Hoekstra. Maar ik wel even voor de goede orde zeggen: er werd even wat ruimte gegeven maar ik wil voorkomen dat eigenlijk we dadelijk dialogen allemaal in termijnen gaan hebben tussen termijnen enz.

We hebben daar twee termijnen voor, dus als u een korte interpellatie heeft, geef ik u het woord, mijnheer Hoekstra en anders wil ik u vragen om eerst portefeuillehouder haar antwoorden te laten geven in de eerste termijn en uw vragen op te sparen voor de tweede termijn.

De heer Hoekstra (Water & Natuur): Het is even een korte vraag.

De voorzitter: Korte vraag mag.

De heer Hoekstra (Water & Natuur): Als zeg maar die momenten voor vooruitkijken, als dat het beslismoment is, waarom kunnen die dan niet opgenomen worden in het besluit dat voorligt? U zegt dat u het weer, of dat u het ongeveer weet. Maar neem ze dan op in dit besluit. En dat kan heel goed. Via die tranches, of via zeg wat in de commissie aan de orde is geweest over het opdelen in blokken. Ik snap zeg maar de weerstand niet om dat nu op te nemen.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ik denk dat hier een spraakverwarring is over het woord 'tranche'. Wij hebben het nu over een tranche en dat gaat over de periode tot 2031. Een volgende tranche krijgt u op het moment dat het uitvoeringskrediet uitgenut is. Dus. Misschien dat we er in de tweede termijn nog even verder over praten.

Ik ga even door, voorzitter. Mevrouw Sluis heb ik -denk ik- al op geantwoord. Dan de heer Lap over de bronaanpak. Ja: die bronaanpak die heeft u de vorige keer ook genoemd en die echt wel onderdeel van niet alleen 'De Grote Verbouwing' maar van überhaupt de brede samenwerking die wij in de waterketen hebben met de Omgevingsdiensten, met provincie, met Rijkswaterstaat, met de gemeentes, ik vergeet de huisartsen, apothekers, de ziekenhuizen. Wij hebben uitgebreide samenwerking waardoor wij zoveel mogelijk die bronaanpak proberen goed invulling te geven. U ziet ook in het voorstel dat onder de lijdende principes, staat die bronaanpak ook. Daar staat: 'We wentelen niet af'. Dat is ook bronaanpak. Wij wentelen niet af. We proberen zoveel mogelijk te voorkomen dat de vervuiler afwentelt op de schoonmaker, zeg maar. Wij hebben het in de samenwerking waterketen ook over foutaansluitingen, over aanpak overstorten. Dus de bronaanpak

zit in dit voorstel maar gaat veel breder dan dat. In de veranderagenda staat de bronaanpak in bijlage 3 -meen ik- dus ik hoop ook dat als we verder invulling gaan geven aan zeg maar de Uitvoeringsagenda noem ik hem even -ik weet niet of dat het goede woord is maar als we met elkaar de verdieping opzoeken, in wat betekent dat dat concreet, wat gaan we doen, dat u daar ook die bronaanpak terugvindt.

Mevrouw Van der Zijde: ik denk dat ik in een eerder antwoord ook al in uw richting uw vraag geadresseerd heb. Ja. De samenhang van de drie stukken. Kijk, wat het is: wij hebben heel veel voorstellen en besluiten hier genomen. En dit zou echt het eerste besluit zijn, waarin we met elkaar afspreken hoe we rapporteren. Het is gewoon een heel belangrijke taak van ons om te rapporteren. Daarom ben ik wat terughoudend om dat in een besluit op te nemen. Dat zou juist betekenen dat we al die andere voorstellen, dat ik daar maar mijn gang kan gaan met rapporteren. Dat is niet zo. Dus ik hoop ook dat u van mij begrijpt dat we dat u tijdens die themasessie ook een beter beeld krijgt van hoe we dat gaan doen.

Het is wat mij betreft dus niet nodig om dat in het besluit op te nemen omdat ik dat als mijn hele grote verantwoordelijkheid voel en dat heb ik u ook toegezegd, om die rapportage zodanig in te richten dat u het gevoel heeft, dat u de vinger aan de pols heeft.

De voorzitter: Interruptie door mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Partij voor de Dieren): Ja, dat is precies de kern en de verwarring, denk ik. Hebben we door een rapportage de vinger aan de pols? Ja: dan kun je volgen wat er gebeurt. Of kun je naar aanleiding van de rapportage uiteindelijk zeggen van: ja, maar: rapportages zijn achteraf. Dus dat maakt ook, dan zijn de dingen al gebeurd. Wat wij zouden willen is dat als we vooruitkijken naar wat gaat er allemaal gebeuren: zijn we het daarmee eens? Zoals het gebruikelijk is hier aan tafel als er belangrijke beslissingen worden genomen, dat we daarover meedenken en daar iets van vinden en daar onze goedkeuring aan geven. Dus de rapportage achteraf maar wij willen meesturen aan de voorkant en niet op basis van rapportages nog iets gaan vinden van iets wat al gebeurd is of wat al in beweging is. Dank u wel, voorzitter.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Maar dat is dus precies wat we hier doen. U bepaalt nu met elkaar wat we in de komende vijf jaar onder die drie thema's (uitgewerkt ook nog) wat we gaan doen en in alle onzekerheid (daar zijn we het denk ik met elkaar eens) alle onzekerheid die er is: we kunnen dat niet per project, per tijdschijf, kunnen we dat nog niet aan u voorleggen. Maar in die onzekerheid die we met elkaar hebben, is dit de manier waarop wij denken het meest doelmatig ook te kunnen omgaan met alle opgaven die wij hebben en dan heeft u natuurlijke momenten waarop u vooruit kijkt. Of als u vindt naar aanleiding van de rapportage van: maar wacht even, dit gaat gewoon een heel andere kant op dan we op 24 juni 2026 met elkaar hebben afgesproken, dan heeft u instrumenten in handen. Kunt u het gewoon aan mij vragen om met elkaar nog eens vooruit te kijken. Bij het MJP heeft u dat moment, bij de begroting wellicht. En op alle andere momenten dat wij aan u rapporteren plus als wij zelf vanuit de organisatie zien dat er echt een hele grote verandering ten opzichte van wat we met elkaar afspreken voorzien, dan gaat we dat ook aan u voorleggen. De zogenaamde scopewijzigingen. Dus ja: ik kan het eerlijk gezegd niet mooier maken dan dat.

De heer Frowijn (CDA): Voorzitter: welke zekerheid hebben we daar dan over? Want de portefeuillehouder heeft het wel zo mooi verwoord in de oplegnotitie maar zoals zij ook in de commissie heeft aangegeven, kan zij zelfstandig niet een besluit wijzigen en zij heeft ons toen als CHI-leden eigenlijk uitgenodigd om met een amendement te komen. In die oplegnotitie heeft zij wel degelijk verwoord hoe zij het ziet, maar die oplegnotitie maakt geen deel uit van de besluitvorming. Dus hoe zeker zijn wij er dan van, dat als we vanavond dit besluit nemen, dat we erop mogen vertrouwen dat er die natuurlijke beslistmomenten zijn, dat we die informatie krijgen. Kunnen we niet, en het is ook niet handig richting de ambtelijke organisatie, want over een paar jaar wordt er nog gekeken naar het besluit...

De voorzitter: Mijnheer Frowijn: volgens mij is uw boodschap wel duidelijk. Ja.

De heer Frowijn (CDA): ...en dan wordt er alleen maar gekeken naar het besluit.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Wij zijn in dit huis niet anders gewend dan alles wat in een voorstel staat en eventuele opleggers erbij als totaal te beschouwen als besloten.

En ik ga even verder.

Vooruitkijken, mijnheer Cramer. Daar heb ik ook al iets over gezegd.

De heer Rooker die spreekt over cijfers vanuit de Unie. En wat betekent dat dan voor een grote en kleine rioolwaterzuivering. Dat is nou precies zo'n voorbeeld waarvan ik zeg: dat gaan we met elkaar nog besluiten. Kijk: er is mogelijk een aantal kleine zuiveringen waar we niet aan de slag hoeven.

Grote zuiveringen sowieso wél. En ook dat is allemaal nog afhankelijk van Nederlandse wet- en regelgeving maar die voorbereiding van die vierde trappen leidt tot besluiten waar we wel of niet aan de slag moeten. En daar kom ik echt zeker weten voor terug bij u.

Even kijken. Volgens mij wat dat het in grote lijnen.

Dan het amendement misschien meteen?

De voorzitter: Gaat uw gang.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Dat zijn drie beslispunten. Ik begin bij punt 5. Dat vraagt om een afzonderlijke besluitvorming bij iedere tranche. Het antwoord daarop is ja. Dat staat in het voorstel. Dat is gewoon wat ik met u in dit voorstel afspreek.

4: u vraagt een evaluatie voorafgaand aan de volgende tranche. Ik kan het eigenlijk alleen maar mooier maken: ik ga met u voortdurend evalueren via de rapportages. U krijgt voortdurend de voortgang van het programma, de bereikte resultaten, de nieuwe inzichten, wet- en regelgeving. Dus alle bullets die u hier noemt, die gaan wij in de rapportages netjes aan u presenteren. En dan kunt u daarop uw reactie geven en u kunt mij vragen: mevrouw Leijen, daar ben ik het helemaal niet mee eens. Ik wil dat we het er graag een keertje over hebben want ik vind -en als dat in meerderheid zo is- dan gaan we een andere kant op. Dus wat punt 4 betreft denk ik dat ik u meer te bieden heb dan wat u aan mij nu vraagt.

En dan -als ik naar punt 3 ga-: die snap ik, die snap ik heel goed. Ook gehoord hebbende de discussie in de commissie en nu weer. U vraagt het uitvoeringskrediet van deze eerste tranche uitsluitend beschikbaar te stellen voor de investeringen die zijn voorzien.

Wij willen heel graag kansen kunnen benutten die in lijn zijn met de visie en de leidende principes die we in dit voorstel met elkaar hopelijk gaan vaststellen. En investeringen die niet specifiek genoemd zijn, maar die wél passen binnen die scope, zeg maar, ik noem even een ander woord, en die passen onder die drie thema's: wat mij betreft zouden die gewoon gedaan moeten kunnen worden. Tenzij het echt een heel andere afslag is die ik ga nemen. En die ziet u terug in de P&C-cyclus dus daar kunt u dan vervolgens mij op aanspreken.

Dus kort samengevat: ik ontraad besluitpunt 3. En 4 en 5 zijn gewoon overbodig. Dus dat is mijn reflectie op uw amendement.

De voorzitter: Dan zouden we zo meteen door kunnen gaan met de tweede termijn maar ik kan me misschien voorstellen dat u even wilt beraadslagen met uw mede-indiener ervan?

De heer Hoekstra (Water & Natuur): Nou, wat mij betreft hoeft dat niet. Wat ik echt niet snap is dat..

Tweede termijn

De voorzitter: Dan begint u aan de tweede termijn. Dat kan.

De heer Hoekstra (Water & Natuur): Eigenlijk zegt u over dat amendement en al die punten: ja, ik omarm ze en ik doe eigenlijk meer. Dan denk ik: neem ze dan over. En neem ze dan op in het besluit. Dat is dan een fluitje van een cent.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hoekstra. Dan kijk ik naar de heer Van der Laan?

De heer Van der Laan (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ja. Ik zou toch nog wel iets willen zeggen in de tweede termijn. Ik heb zojuist een wat vreemde discussie gehoord over: doet de portefeuillehouder nou wel wat ze toezegt?

Dat hoor ik hier maar zelden. In het algemeen, als een portefeuillehouder iets toezegt, dan gebeurt dat ook.

Voorzitter: wat ons gevraagd wordt is akkoord te gaan met de start van 'De Grote Verbouwing' van de waterketen en deze richting te geven volgens de vastgestelde visie en de uitgewerkte leidende principes. Die visie die hebben we vorig jaar inderdaad vastgesteld. En de leidende principes staan nog even kort opgesomd in het stuk. Wij kunnen daar wel mee instemmen.

Het tweede punt is akkoord te gaan met het principe om bestaande en toekomstige projecten te bundelen in één uitvoeringskrediet. Dat gebeurt straks bij de vaststelling van het MJP

En het eerste uitvoeringskrediet is dan in zijn totaliteit al besloten kredieten en een aanvullend krediet € 141 miljoen, als ik het goed heb.

En dit voorstel -staat er nadrukkelijk bij- is *niet* de aanvraag voor het uitvoeringskrediet. Dat hoort namelijk straks in het MJP.

Wij kunnen ook hier wel mee instemmen.

Wat het amendement betreft: ik heb er wel vertrouwen in als de portefeuillehouder toezegt dat ze een aantal punten uit dat amendement gaat uitvoeren, dat ze dat ook daadwerkelijk doet.

Nu even sturing aan de voorkant: de sturing aan de voorkant staat volgens mij op de kaart in de bijlage. Daar staat namelijk per zuiveringskring opgesomd wat wij tussen 2027 en 2031 gaan doen.

Als u het daar niet mee eens bent, dan moet u op dat kaartje een amendement indienen.

Maar volgens mij sturen wij op dit moment aan de voorkant, aan de hand van die maatregelen die in de kaart per zuiveringskring staan opgesomd. En sommige maatregelen komen uit K35, andere hebben te maken met de RSA, de Regeling Stedelijk Afvalwater. Er staat ook in het groen aangegeven welke maatregelen pas in de volgende MJP-periode na 2031 gaan plaatsvinden.

Dus ik heb het idee, mijn fractie heeft in ieder geval het idee, dat wij redelijk sturen aan de voorkant en wij zien vol vertrouwen de rapportages, de programmarapportages en concernrapportage van de portefeuillehouder tegemoet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Laan. Dan ga ik door naar mevrouw Sluis.

Mevrouw Sluis (Waterplatform Groen, Water & Land) : Dank u wel. Als wij terugkijken in de tijd en dan kijken we gewoon even maatschappij-breed, dan zien we dat hele grote projecten altijd gebaat zijn bij hele goede afspraken vooraf en andersom. Als je afspraken vooraf abstract zijn of dat je elkaar niet goed begrijpt, leidt dat vaker tot risico's.

Als we nu kijken -en daar gaat volgens mij deze discussie over, gewoon welke afspraken maak je aan de voorkant- en wij begrijpen nu van de portefeuillehouder dat het echt de bedoeling is om in de sessie na de zomer, invulling te geven aan die afspraken. En daar dat kader te verscherpen. En ik hoor een aantal voorbeelden daarvan. Op het moment dat die toezegging daadwerkelijk tot stand gedaan wordt, en wij concretiseren in het najaar hoe we dit met elkaar gaan doen, dan kunnen wij hier wel mee leven.

Maar het is wel belangrijk dat we dat wel concreet maken, want gevraagd wordt aan ons om een stuk flexibiliteit te geven aan de organisatie, een stuk ondernemerschap hoor ik eigenlijk ook, op gebieden waar nog minder ervaring mee is en waarin de organisatie soms ook wel zal nadenken, stoeien, over hoe vul ik dit in. Want het is voor de organisatie best nieuw en wij weten ook dat de veranderingsbereidheid, de veranderingservaring, in de organisatie best lastig is. En daar zijn we ook

voor. Dus vooruit kijken, helpen, sturen, achteraf controleren: laten we daar gewoon wat meer handen en voeten aan geven en daarmee doorgaan. En dat is wat wij expliciet vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Sluis. Dan ga ik verder naar de heer Lap want volgens mij meldt hij zich.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja het is een lastig onderwerp. Nogmaals: er moeten bepaalde dingen gewoon gebeuren. Het probleem blijft toch gewoon inderdaad -dat is hier net ook aangekaart- duidelijk afspraken waar we dus ook als bestuur achter kunnen staan. En ja die duidelijkheid is er in feite niet. Ik zou eigenlijk gewoon voor willen stellen om het eigenlijk terug te nemen en eigenlijk in een later stadium met goede en duidelijke voorstellen te komen. En als we nu beslissen moeten dan ga ik wel voor het amendement maar als het amendement het niet haalt dan zal ik tegen het voorstel stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Lap. Mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Partij voor de Dieren): Ja, best wel een moeilijk te maken afweging. Laten we zeggen dat 'De Grote Verbouwing' -zoals dat nu wordt gepresenteerd- waarmee de portefeuillehouder ook haar nek uitsteekt, om dat op deze manier vorm te geven, om die verandering in te gaan. En om dan bij voorbaat te zeggen van ja, maar we willen geen verandering, we willen het houden zoals het altijd al ging, dat past ook niet bij de Partij voor de Dieren denk ik.

Aan de ene kant kan de portefeuillehouder denk ik actief de mening vragen van het CHI over diverse voorstellen die straks in 'De Grote Verbouwing' naar voren komen. En wij als CHI-leden kunnen er ook zelf een besprekingsstuk van maken.

Ik zie het na deze discussie als een soort interessant min-of-meer experiment van hoe we dat dan met elkaar op een goede manier kunnen gaan vormgeven. Het voordeel van de twijfel klinkt een beetje zuinig, maar zo bedoel ik het niet helemaal, maar wij kunnen hier wel mee akkoord gaan als een interessante, ook toch nieuwe, manier van werken binnen de organisatie en binnen het CHI. Dus dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Zijde. Dan komen we bij de heer Cramer.

De heer Cramer (VVD): Ja, Nout Wellink zei ooit: 'Geld is gestold vertrouwen' en misschien geldt dat ook wel voor het voorstel dat gedaan wordt. En mijnheer Van der Laan: wij zouden absoluut niet kunnen werken met een portefeuillehouder waarin we ten principale geen vertrouwen hebben. Dus elk woord dat mevrouw Leijen uitsprekt komt -dat weet ik zeker- uit haar hart en is alleszins de intentie. Maar de ervaring is ook uit het verleden, dat we uiteindelijk bij de vastlegging van besluiten -ik noemde dat eerder- uitsluitend terugvallen op het juridisch document dat het besluit van het CHI beïnvloedt en dus eigenlijk niet naar de kwintessens van de discussie die we nu voeren met elkaar, namelijk flexibiliteit versus de kwaliteit van toezicht. Flexibiliteit in de uitvoering versus kwaliteit van toezicht. Dat is het dilemma.

En ik zat te denken, maar dat is technisch denk ik heel ingewikkeld, het zou misschien een idee zijn om het besluit van het CHI aan te vullen. Maar dat is dan al een amendement, denk ik. Dus ik vind dat ingewikkeld hoe dat dan technisch moet. Maar als iemand nou zou zeggen: ten derde bij het besluit punt 3 en de oplegger als onderdeel van de notitie van het besluit te beschouwen, dan zijn we denk ik op dezelfde plek waar u wilt.

De voorzitter: Mijnheer Cramer: toch even voor de goede orde. Maar in deze vergaderzaal doen wij niet aan contractrecht. Met andere woorden: op het moment dat hier een besluit is genomen, en u wilt daar op een later moment op herzien of een aanvullende rapportage vragen of toezicht hebben, dan hebt u altijd dat recht. Dus dat betekent ook dat als u het nu niet regelt en u heeft na voortschrijdend inzicht daar wel behoefte aan, mag u dat te allen tijde vragen. Dus u zegt even over dat besluit

waarop we terug juridisch vallen, dat is misschien zo in het contractrecht maar in het publiek waar we hier zitten, is het toch iets anders. Dus u heeft altijd mogelijkheden en die raakt u niet kwijt als u het niet meeneemt in het eerste geval van besluit.

De heer Cramer (VVD): Duidelijk maar ik vond dat de portefeuillehouder, voorzitter, nou net zo'n mooie voorzet deed. Als namelijk die oplegger integraal onderdeel uitmaakt van het voorstel, is er ook geen reden om dat als punt 3 van het besliskader mee te nemen. Daarmee is het namelijk niet alleen onderdeel van het voorstel maar ook van het besluit. En dan veranderen we niets aan de intenties noch aan het vertrouwen dat we hebben in de portefeuillehouder. Ik weet alleen niet in welke technische vorm u dat moet gieten, dat is mijn onnozelheid, excuus.

De voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng. De heer Rooker.

De heer Rooker (Ongebouwd): Dank u wel, voorzitter. Ja, met wat de portefeuillehouder eigenlijk en daarmee eigenlijk ook de organisatie vraagt aan ons bestuur, kunnen we aan de gang. En wij als bestuur hoeven eigenlijk alleen maar te zeggen: u kunt aan de gang en houd ons goed op de hoogte. En misschien wordt de hele discussie ook wel een beetje verstoord doordat het hele pakket van 'De Grote Verbouwing' ook in één keer zo grootschalig wordt gepresenteerd. Misschien was het voor het bestuur makkelijker geweest als het in gedeeltes, want het duurt twintig jaar, dus misschien was het voor dan wel veel eenvoudiger en overzichtelijker geweest als het in gedeeltes voorgesteld was. Dus ja: we moeten toch ook wel in staat zijn om daar overheen te kunnen kijken. Lijkt mij.
Dus, portefeuillehouder en organisatie, ga aan de gang, zou ik zeggen.

De voorzitter: Geen inbreng van de BBB. De heer Kramer. De andere heer Kramer.

De heer Kramer (Gezond Boeren Verstand): Ja, kort. Wij steunen eigenlijk het voorstel dat ook door de VVD gedaan is en dat volgens mij ook breed gedragen is. En ik zoom even uit naar de manier waarop dat het beste kan. En anders dan kunnen we altijd nog het amendement van het CDA aanpassen omdat te ondersteunen als het niet in het voorstel kan.

De voorzitter: Dan kijk ik naar. We gaan eerst even de ronde afmaken. Mijnheer Frowijn: ik wil graag eerst de ronde afmaken. Ik was niet bij u begonnen, sorry. Aan u het woord.

De heer Frowijn (CDA): Dank u wel, voorzitter. ik ben eigenlijk een beetje bedroefd. En ik zal u vertellen waarom. We hadden commissievergadering en mijn steunfractielid, mevrouw Glashouwer voerde het woord. En ik heb de discussie aangehoord. Een discussie over onduidelijke afspraken die al-dan-niet in het voorstel zouden staan. Hoe we onze controlerende taken als CHI nog optimaal zouden kunnen invullen, hoe we ons budgetrecht voldoende tot uitdrukking zouden kunnen laten komen en ik heb ook de opdracht gehoord van mevrouw Leijen, die in de commissie aangaf: als u het voorstel wilt aanpassen, dan zult u met een amendement moeten komen. Waarop mijn steunfractielid mij aangaf: aan de bak. Ik denk jeetjemina, dan moet ik weer een amendement gaan zitten schrijven. Kan D&H dat niet zelf doen. Neen: D&H kan dat niet zelf doen, dat heeft mevrouw Leijen in de commissie nadrukkelijk ook aangegeven. En toch heb ik die handschoen opgepakt. Heb ik een amendement geformuleerd dat in lijn is met de oplegnotitie. Wat wél voldoende duidelijkheid geeft, wat wél die afspraken concreet vastlegt. Mevrouw Leijen heeft net ook aangegeven dat zij de individuele punten nadrukkelijk gaat opvolgen en zelfs misschien nog wel meer dan dat. En dan ben ik zo teleurgesteld dat niet gewoon wordt aangegeven van: nou ja, vanwege de onduidelijkheid in dit voorstel steunen wij als D&H gewoon dit amendement. Dan is er tenminste duidelijkheid naar de toekomst toe. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Frowijn. Dan kom ik bij de heer Aerts.

De heer Aerts (50PLUS): Dank u, voorzitter. er is het een en ander gezegd. Wat mij betreft slaat de heer Frowijn de spijker wel min of meer op zijn kop. Er was en is nog steeds heel erg veel onduidelijkheid. Gaandeweg het proces begrijp ik, wordt er meer duidelijk. Gaandeweg het proces kunnen wij daar invloed op uitoefenen. Echter: er wordt wel op dit moment zo'n € 1 ½ miljard aan ons gevraagd om daar alvast akkoord mee te gaan.

De heer Van der Laan (PvdA): Voorzitter.

De voorzitter: Een interpellatie van de heer Van der Laan.

De heer Van der Laan (PvdA): Ter interruptie. Is het de heer Aerts bekend dat er op dit moment géén € 1 ½ miljard aan ons gevraagd wordt? Er wordt zelfs helemaal geen krediet gevraagd, dat staat in punt 2 van het voorstel. Is u dat bekend?

De heer Aerts (50PLUS): In het voorstel wordt dit budget genoemd.

De heer Van der Laan (PvdA): Het wordt wel genoemd, maar het is géén aanvraag.

De heer Aerts (50PLUS): Ja.

De heer Frowijn (CDA): Voorzitter. Ik ben niet zo gecharmeerd van de toon van mijnheer Van der Laan.

De voorzitter: Laten we het debat gewoon op een goede manier voeren, in algemene zin. De heer Aerts had het woord.

De heer Aerts (50PLUS): Ik gebruik waarschijnlijk de verkeerde termen of ik zeg het op het verkeerde moment. Dat kan allemaal. Wij hebben het wel over een bedrag wat in het stuk genoemd wordt en u heeft gelijk: het is niet onmiddellijk nu een aanvraag. Maar we praten er wel over natuurlijk. We kijken wel met een visie naar dat bedrag. Wat ons betreft -ik ben even van mijn apropos- wat ons betreft geeft het amendement ons als CHI voldoende handvaten om echt ons budgettaire en controlerende functie uit te oefenen. En wat ons betreft zijn de onduidelijkheden te groot om daar nu van tevoren al van te zeggen van: nou ga alvast door.

Wij willen toch als CHI -wat ons betreft- die vinger wat strakker aan de pols houden. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij de heer Kwakman. Geen verdere toevoeging. Dan mevrouw Koning.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Dank u wel, voorzitter. Ik snap deze hele discussie eigenlijk niet want het gaat hier helemaal niet om geld. Het gaat hier echt alleen om de stap: gaan wij met 'De Grote Verbouwing' akkoord. Nou: Boeren Burgers Waterbelang zegt al heel lang: we willen die vierde trap, we willen die reiniging, we willen het schone water. Het effluent wat wij nu lozen voldoet niet aan de Kaderrichtlijn Water. Laten we nou gewoon eens met z'n allen eerst eens kijken welke stap nodig is om inderdaad dat soort elementen met elkaar te verbinden. En die financiën: we hebben toentertijd ook de stap durven zetten als CHI, om die Prins Hendrikzanddijk maar vooral ook de Hondsbossche en Pettemer Duinen uit een heel erg grote lening te voorzien. We durfden en nou voel ik alleen maar weerstand en angst en dingen die gewoon niet afgekaart zijn terwijl ze nog niet duidelijk zijn in het kader van alle innovaties en eventuele mogelijke ontwikkelingen die de komende jaren nog gepland staan. Wij gaan gewoon akkoord.

De voorzitter: Dank u wel. Dan komen we aan het einde van de tweede termijn en geef ik het woord aan de portefeuillehouder.

Portefeuillehouder Leijen: Ja, dank u wel. Er moet mij eigenlijk iets van het hart. De heer Frowijn is een beetje bedroefd. Ik ben ook een beetje bedroefd.

U praat met elkaar over rapportages en ik heb werkelijk niemand -een paar uitzonderingen daargelaten- horen spreken over *wat* gaat wij die komende vijf jaar doen?

Er staat van alles in: over de ruimtelijke opgave, over de Kaderrichtlijn Water, de Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Er staat iets over de K35-doelstellingen.

Niemand die tegen mij zegt van: Maar wacht even. Ik wil eigenlijk meer die kant op, of ik wil meer die kant op. Maar u vraagt wel om een rapportage om later -als we dit besluit al hebben genomen en al een koers hebben uitgestippeld- een vinger aan de pols te houden.

Ik heb hier echt wat hulp nodig van u van: hoe zit dat, hoe werkt dat. U heeft nu de gelegenheid om die koers samen vast te stellen. Om wat er staat in het voorstel -en die oplegger is echt niets meer dan een uitwerking van het voorstel, dus we hoeven daar helemaal geen amendement over aan te nemen: u kunt ervan uitgaan dat die oplegger niets nieuws is. Enkel een verdere uitwerking.

Ik zou er nog drie opleggers op kunnen leggen en dan wordt er nog meer uitgewerkt over wat we precies onder een thema x, y of z gaan doen.

Dus ik ben eigenlijk wel een beetje verbaasd ook: dat u dus de inhoud blijkbaar met elkaar goedkeurt, de visie, de leidende principes en wat we per zuiveringsketen en per thema met elkaar de komende vijf jaar gaan inrichten. Daar dank ik u hartelijk voor. Maar toch: wat dan die rapportage zo zwaar maakt, dat verbaast me.

De voorzitter: Een interruptie van mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Partij voor de Dieren): Ja. Die verbazing. Maar ik ben ook wel weer verbaasd over wat mevrouw Leijen nu zegt. Want het is voor ons -denk ik- heel moeilijk, onmogelijk zelfs, om die inhoudelijke afwegingen die daar in dat voorstel zitten, te maken. Want wij krijgen geen echte keuzes voorgelegd met voors en tegens, afwegingen. Dus wij *kunnen* dat helemaal niet. Dus die verbazing vind ik niet helemaal terecht.

Wat ons betreft gaan we nu akkoord met een eerste stap in een concept en we gaan met elkaar op weg om te kijken of dat inderdaad gaat werken ja of neen.

En tussentijds gaan we bijsturen. Zo kijk ik ernaar. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dat was een interruptie. We gaan even door met de pff.

De heer Frowijn (CDA): Voorzitter, ik heb ook nog een vraag.

De voorzitter: Mijnheer Frowijn.

De heer Frowijn (CDA): Ja, want in haar eerste termijn geeft mevrouw Leijen nog aan dat ze heel veel vertrouwen heeft in de kennis en kunde van ons als CHI. En zojuist geeft ze aan dat ze zich erover heeft verbaasd dat wij geen inhoudelijke opmerkingen hebben gemaakt over dit plan van aanpak. Los van de vraag of wij als CDA-fractie in de commissie wel degelijk inhoudelijke opmerkingen hebben gemaakt. En vanavond ook nog weer.

Maar is mevrouw Leijen het met mij eens dat ze daar een tegenstrijdigheid zojuist heeft aangegeven.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Neen: dat ben ik helemaal niet met u eens. Ik ben blij dat u erover begint. Juist omdat ik u zo hoog heb zitten had ik verwacht van u, dat u met mij zou praten over die visie. Over de leidende principes, ja, ik kijk u aan omdat u mij de vraag stelt, maar ik kan me tot iedereen richten.

Dus het is eigenlijk een compliment in uw richting dat ik verbaasd ben. Als u begrijpt wat ik bedoel. Maar ik ga even verder met mijn punten.

Mevrouw Van der Zijde vindt het een interessante manier van samenwerken. Dat is het zeker. Het is echt een aanpak die we met elkaar gaan vaststellen waar u lef voor nodig heeft.

En mevrouw Koning noemde dat al zo mooi: hier gaan we -wat mij betreft- gewoon hele mooie dingen met elkaar voor elkaar krijgen, juist door de aanpak die we hier kiezen.

Even kijken, denk ik. Ja: dan toch nog even over het amendement.

Wij hebben als D&H toch de lijn: als er iets in een motie of een amendement staat wat overbodig is, dan hebben wij niet de gewoonte om die dan aan te nemen.

Ik heb gezegd van 5 en 4: daarin voorziet -wat mij betreft- de aanpak op de rapportage en wat punt 3 betreft: die ontraad ik. Dus dat is nog even over het amendement.

De voorzitter: Dank u wel. Ja: dan komen we nu aan het einde van de beraadslagingen in de tweede termijn. Ik merk dat u niet allemaal op één lijn zit. U heeft nog?

De heer Frowijn (CDA): Nou, misschien dat we even kunnen schoren.

De voorzitter: Zeker. Dan wil ik graag iets langer schorsen want ik wil graag de schorsing gebruiken om even de tussendeuren open te zetten voor de mensen op de publieke tribune, want het is daar behoorlijk warm. Dus ik stel u voor dat u zich dan niet eerder dan vijf voor terug meldt.

(Schorsing)

De voorzitter: Leden van het CHI: ik zou graag de vergadering willen voortzetten en degene die de schorsing aanvraagt, die krijgt ook daarna weer even het woord. Dat is de heer Frowijn. Aan u even het woord.

De heer Frowijn (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. Nou: uiteraard staan wij open voor verbeteringsuggesties van het amendement. En aangezien de portefeuillehouder aan heeft gegeven dat zij eigenlijk geen moeite zou hebben met punt 4 en 5 zijn die blijven staan. En we hebben punt 3 nu aangepast. Hopelijk in lijn met wat de portefeuillehouder in haar termijn heeft aangegeven, namelijk de eerste tranche van het uitvoeringskrediet voor 'De Grote Verbouwing' van de waterketen beschikbaar te stellen via het MJP 2027-2031. Wat we zo direct gaan doen.

Derde termijn

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Frowijn. Het was de tweede termijn maar misschien leidt deze aanpassing van dit amendement toch tot vragen en dan wil ik daarvoor dan een derde termijn openen voordat we de reactie van de portefeuillehouder vragen. Dat lijkt mij dan de ordentelijke wijze. Ik kijk even of er nog mensen in een derde termijn willen reageren op het aangepast amendement. Neen. Ja, de heer Van der Laan

De heer Van der Laan (PvdA): Ja, voorzitter. In de eerste plaats. Ik heb voor de schorsing een agressieve interruptie gepleegd op de heer Aerts. Dat was wat al te bot dus mijn excuses daarvoor. Ik heb begrepen dat andere CHI-leden zich daaraan gestoord hebben, dus dat spijt mij. Voegt dit nu wat toe, deze aanpassing in dit amendement? Want dit is een omschrijving van hetgeen wat we later op de avond gewoon gaan doen. Dus waarom zouden we dat dan hier in een amendement nog moeten besluiten als we dat straks nog een keer gaan doen? Ik volg dat niet: het spijt me.

De heer Frowijn (CDA): Voorzitter, een vraag van de heer Van der Laan aan mij, denk ik.

De voorzitter: Laat ik u dan nog even het woord geven, maar ik wil wel graag richting...

De heer Frowijn (CDA): Inderdaad: het voegt niks toe. Want we hadden er ook toe kunnen besluiten om heel punt 3 weg te laten, inderdaad, omdat we dat later vandaag hopelijk nog gaan besluiten. Maar dan moest het hele amendement helemaal worden omgebouwd. Want bij punt 4 staat voorafgaand aan een volgende tranche. Maar ja, wat is dan die volgende tranche. Dus zo was het logischer om het amendement goed te kunnen lezen.

De voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng. Dan kijk ik naar de portefeuillehouder. Ik kijk nog wel even ook naar mijn secretaris-directeur om even te kijken: want amendementen hebben een directe werking?

De heer Kuipers (secretaris-directeur): Ja.

De voorzitter: Dus of u nog even een zorgvuldigheidsslag wil toepassen. Dat wil ik wel voorafgaande ten behoeve van een ordentelijke besluitvorming. Aan u het woord.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ja, voordat ik reageer op het amendement. U hebt gemerkt dat ik heel passievol ben op dit onderwerp en het spijt me als ik u -het lijkt wel een PvdA-dingetje-

De heer Van der Laan (PvdA): Het was niet afgesproken hoor! Het is niet afgesproken!

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Niet afgesproken dat we zo allebei tekeer zouden gaan, maar als ik de indruk heb gewekt dat ik pinnig of wat dan ook -dat ben ik wel eens, maar het was niet de bedoeling om dat vanavond te zijn.

Dan even naar het amendement. Ja: zoals ik al zei. Besluiten die overbodig zijn, zijn wij niet gewend om te omarmen, zal ik maar zeggen want die voegen niets toe. En dan wil ik ook nog verder iets aanvullen en dat is -en dat heb ik volgens mij in de eerste of tweede termijn ook gezegd maar wil ik toch nog even onderstrepen-: wij hebben nog nooit een besluit genomen waarin we met elkaar over de wijze van rapportage afspraken maken. Ik weet dat ik het net gezegd heb, maar ik hecht eraan om te zeggen: want als we dat hier gaan doen, dan kunnen we misschien terugkijken naar alle voorstellen die we hebben genomen en vooruit kijken naar alle voorstellen die we gaan nemen. En ik geef het u te doen om dan elke keer met elkaar de discussie te voeren over hoe wij gaan rapporteren.

Ik heb u -met alles wat in mijn macht zat- geprobeerd in het voorstel maar ook via de oplegger u aan te geven, en met de toezegging dat we er in de themasessie verder over gaan praten, hoe wij u zoveel mogelijk comfort gaan geven om grip op de mooie 'Grote Verbouwing' te hebben.

En ik zou dan ook samen met u willen voorstellen om dit amendement te laten voor wat het is en wat mij betreft gaan we gewoon het voorstel in de besluitvorming brengen.

Maar nou doe ik net alsof ik de voorzitter ben, dus dat hoor ik niet te doen. Punt!

De voorzitter: Dank u wel. We zijn aan het einde van de beraadslagingen. Ik heb nog even gevraagd aan de secretaris-directeur om te kijken naar het amendement. En een paar taalkundige opmerkingen zodat het een goed duidelijk besluit is. En ik geef hem even het woord om dat even goed toe te lichten. En daarna graag even de instemming van de heer Frowijn of het inderdaad zo bedoeld is.

De heer Kuipers (secretaris-directeur): Volgens mij zou het moeten zijn: 'De eerste tranche van het uitvoeringskrediet voor 'De Grote Verbouwing' van de waterketen beschikbaar te stellen in het MJP 2027-2031'.

De voorzitter: Prima. Is dat de lezing ervan? Ja?

De heer Frowijn (CDA): Ja.

De voorzitter: U bent het niet allemaal met elkaar eens maar op een gegeven moment is het ook het einde van het sluitstuk. Dan maar toch de krachtmeting in het CHI via de stemming.

Dat vindt plaats eerst met een amendement.

Dan wel of niet het gewijzigde voorstel. En er zijn bij dit stuk dan wel geen moties, maar dan uiteindelijk ook een motie als die er is.

En ik heb begrepen dat er eventueel behoefte is aan een stemverklaring, maar dat die is afhankelijk is van het wel of niet aannemen van het amendement.

Het amendement gaat bij handopsteken omdat het niet in de in-geprogrammeerde stukken zit.

Dus ik ga eerst het amendement in stemming brengen. Dan geef ik de heer Hoekstra even heel kort het woord voor een stemverklaring. En een stemverklaring is kort. Na het amendement. En daarna ga ik -heel binair- ook gewoon door met het voorstel. Is dat een goede wijze?

Dan sluit ik wel hierbij de beraadslagingen.

Dan breng ik nu het amendement , zoals werd ingebracht, in stemming en mag ik handen omhoog zien. Duidelijk omhoog zien van de mensen die het amendement steunen.

Zeven vóór het amendement.

Ik wil de mensen zien die het amendement niet steunen.

Negentien tegen.

En daarmee is het amendement verworpen.

En dan geef ik de heer Hoekstra heel kort het woord voor zijn stemverklaring en een stemverklaring is kort.

De heer Hoekstra (Water & Natuur): Wij zullen vóór het besluit voor 'De Grote Verbouwing' stemmen, alleen procesmatig met pijn in ons hart.

De voorzitter: Dank u wel. En dan ga ik nu het voorstel in stemming brengen. Het ongewijzigde voorstel. U mag het kastje gebruiken.

Ik zie dat tweeëntwintig mensen vóór het voorstel hebben gestemd en vier tegen. En daarmee is het voorstel aangenomen.

7. (Mede)oprichten van en toetreden tot de Coöperatieve Vereniging Verdygo (26.0292198)

Voorliggend besluit:

- 1. In te stemmen met het (mede) oprichten van en toetreden tot een coöperatieve vereniging voor het verstevigen van de samenwerking van negen waterschappen rondom Verdygo;*
- 2. Het dagelijks bestuur mandaat, volmacht en machtiging te geven om de coöperatie op te richten, HHNK daarin te vertegenwoordigen en benodigde uitvoeringsbesluiten te nemen.*

De voorzitter: Dan komen we nu bij het volgende onderwerp. Het (Mede)oprichten van en toetreden tot de Coöperatieve Vereniging Verdygo. Ook dat is een bespreekstuk. Dit stuk betreft de toetreding tot Verdygo, een coöperatieve vereniging voor het verstevigen van de samenwerking van negen waterschappen.

We hebben dit onderwerp ook uitgebreid besproken in de commissie. Ik roep u eigenlijk op om vooral de punten die overgebleven zijn uit de discussie daar te bespreken en niet de commissie over te doen en ik kijk even wie als eerste het woord wil voeren. Zal ik ergens in het midden beginnen? Mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Om effectiever te zijn wordt voorgesteld om van de huidige community een coöperatie te maken met als verwachting dat daarmee een juridisch stevig professioneel en toekomstbestendig samenwerkingsverband ontstaat.

Ik heb nog nooit een samenwerkingsverband gezien dat door alleen maar een juridische actie al deze beloften waar gaat maken. Daar is toch echt veel meer voor nodig.

Dus de vraag is voor ons wel of die juridische vorm ook daadwerkelijk gaat bijdragen aan die effectiviteit van Verdygo.

Maar we willen geen spelbreker zijn op dit onderwerp. We gaan zien wat Verdygo ons brengt en wij zullen dan ook wel voorstemmen. Maar we blijven uiteraard wel graag geïnformeerd over het reilen en zeilen van deze samenwerking en uiteindelijk inderdaad ook de verwachtingen worden waargemaakt of dat het allemaal toch complexer, lastiger is met allerlei samenwerkingspartners dan nu misschien wordt gedacht. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Zijde. Ik ga door naar. De VVD heeft geen inbreng. De BBB neen? Toch. Mevrouw Dijck.

Mevrouw Dijck (BBB): Ben ik te horen? Ja. Dank u voorzitter. De meeste zo niet alle fracties zien voordelen van samenwerking. Wij ook. Wij zullen vóór stemmen en we kijken met belangstelling uit naar de verslaglegging van de Verdygo vereniging. Dank u wel.

De voorzitter: U ook bedankt. Ik kijk naar anderen die het woord willen voeren. De heer Frowijn.

De heer Frowijn (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. De CDA-fractie sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Van der Zijde. En wil er graag nog aan toevoegen dat het voorstel ook weinig transparant is voor wat betreft de financiën. Want er wordt enkel ingegaan op de bijdrage van ons en ook nog aangegeven dat die bijdrage die wij financieel leveren in de vorm van 1 fte, die wordt ook niet financieel vertaald. Als met al komt dit voorstel voor alle waterschappen gezamenlijk op een bedrag uit van ruim € 1 miljoen en opgeteld bij de vragen van mevrouw Van der Zijde, zullen wij tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Frowijn. Ik kijk anderen aan. De heer Aerts.

De heer Aerts (50PLUS): Dank u, voorzitter. Wij sluiten ons ook aan bij de opmerkingen van mevrouw Van der Zijde. Samenwerking is goed, dat moet je ook altijd doen. Of je het in deze vorm moet gieten? Nou ja. Misschien werkt het. Wij zijn in ieder geval niet principieel tegen en zullen dan ook vóór stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Kwakman. Neen. Mevrouw Koning niet. Dan ga ik naar de overzijde. Ik zie mevrouw Schreuder.

Mevrouw Schreuder (PvdA): Wij zullen ook vóór stemmen. De zaken zijn gewoon zo groot en ingewikkeld geworden dat je maar beter kunt samenwerken en wij zien ook graag dat meer partijen aansluiten. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: U ook bedankt. Ik kijk naar de heer... Neen? De heer Lap? Neen. Prima. Dat betekent het einde van de eerste termijn. Dan kijk ik nog even naar de portefeuillehouder of zij wil reageren.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ja, heel kort. Wij hebben natuurlijk met elkaar verwachtingen. Wat gaat ons dat opleveren. We hebben daar ideeën bij en daarover ga ik u natuurlijk informeren via verslaglegging. Er komt sowieso nog, zoals we dat bij alle Gemeenschappelijke Regelingen gewoon zijn te doen, een informatieavond met het toezichtarrangement en alles wat erbij hoort.

Dus dat is ook voor u een moment om misschien een wat dieper kijkje achter de juridische constructie te nemen.

En dan alleen nog even in de richting van de heer Frowijn: ja die € 1 of die € 1 ½ miljoen. Dat is een beetje een eigen leven gaan leiden door de € 150.000 toetredingskosten te vermenigvuldigen met

acht en dan kom ik op € 1 miljoen uit. Zo werkt dat niet. Het is nu voor nieuwe toetreders is dat een inleg die als het ware compenseert alle tijd en inspanningen die al door de andere waterschappen zijn gedaan. Dus het is niet zo dat er zomaar € 1 miljoen ergens in de boeken staat.

Maar ik hoop dat we dat met elkaar nader kunnen bekijken als daar een themasessie over komt. Of op een andere manier informatie uw kant opkomt als het verder uitgewerkt is, want de besluiten en statuten en alles moeten nog opgesteld worden.

Een ding is zeker -nou, niks is zeker in het leven- maar wij denken hele zeker te weten dat toepassing van het Verdygo-concept ons heel veel tijd en geld gaat besparen. Dus indachtig uw oproep -en heel terecht- om heel doelmatig om te gaan met de belastingcenten die wij elk jaar innen, denk ik dat dit bij uitstek een renderend besluit is. Dus ik hoop dat ik de heer Frowijn nog kan overhalen om ook vóór te stemmen.

De voorzitter: Dit is het einde van de eerste termijn. Misschien dat dat nog leidt tot een reactie van de heer Frowijn.

De heer Frowijn (CDA): Nou, wat mij te binnen schiet. Mijnheer Cramer zou vast wel een leuke filosofische uitspraak hebben die aangeeft dat onderbouwing meer is dan denken of zo? Iets in die trant?

De voorzitter: Voor ik daar de woorden aan geef zou ik u willen uitnodigen dat vooral voor de borrel te bewaren. Het kan wel echt interessant zijn maar laten we vooral nu constateren dat er na afronding van de eerste termijn geen behoefte is aan een tweede termijn, denk ik zo. Dus dat betekent dat ik het voorstel in stemming ga brengen. En dat is wel mooi in verband met de klok. De stemming wordt geopend via het digitale kastje.

De uitslag is vierentwintig vóór en twee tegen. Daarmee is het voorstel aangenomen en ik geef er een klap op.

8. Meerjarenperspectief (MJP) 2027-2031 (26.0002145)

Het vaststellen van:

1. *Het meerjarenperspectief 2027-2031;*
2. *De stijging van de belastingopbrengst, gemiddeld genomen over de heffingscategorieën watersysteemheffing en zuiveringsheffing, met 9,7% in 2027, 9,9% in 2028 en 2029, 3,6% in 2030 en 2,0% in 2031;*
3. *De jaarschijf 2027 als kader voor de begroting 2027.*
4. *Op basis van de toelichtingen in bijlage 4 een verzamelkrediet van € 208,51 miljoen beschikbaar te stellen voor:*
 - a) *Uitvoeringskrediet centrale vergistingsinstallatie van € 120,0 miljoen, waarmee het totaalkrediet uitkomt op € 124,0 miljoen (€ 4,0 miljoen voorbereidingskosten).*
 - b) *Aanvullend uitvoeringskrediet voor De Grote Verbouwing van € 79,0 miljoen, waarmee het totaalkrediet uitkomt op € 141,7 miljoen.*
 - c) *Uitvoeringskrediet vervanging waterbouwasfalt Helderse Zeewering van € 5,0 miljoen.*
 - d) *Uitvoeringskrediet overname windturbine Wervershoof en koppeling met rwzi Wervershoof van € 2,3 miljoen.*
 - e) *Uitvoeringskrediet vervanging zonnepanelen hoofdkantoor van € 0,15 miljoen.*
 - f) *Uitvoeringskrediet vervanging werkschip Zuiderzee van € 0,9 miljoen.*
 - g) *Uitvoeringskrediet vervanging groot materieel 2027 van totaal € 1,160 miljoen.*
 - o *Vervanging 3 maaiboten incl. trailer t.b.v. werf Kwadijk (€ 0,66 miljoen, looptijd 2027)*
 - o *Vervanging containervrachtwagen met haakarm t.b.v. werf Zwaagdijk (€ 0,5 miljoen, looptijd 2027-2028)*
5. *Het uitvoeringskrediet centrale vergistingsinstallatie na instemming van het algemeen bestuur onder te brengen in het uitvoeringskrediet van De Grote Verbouwing van de waterketen.*
6. *Het overboeken van de bestaande kredieten naar het krediet voor De Grote Verbouwing,*

waardoor het totaalkrediet uitkomt op € 265,7 miljoen

De voorzitter: Dan kom ik nu bij punt 8 aan. Het Meerjarenperspectief 2027-2031. Het algemeen bestuur wordt gevraagd het Meerjarenperspectief 2027-2031 vast te stellen. Het Meerjarenperspectief beschrijft op hoofdlijnen de koers van HHNK voor de komende vier jaar waarbij de basis de Deltavisie, het Waterplan HHNK en het coalitieprogramma zijn.

Ik begreep dat er een motie is aangekondigd door de Partij voor de Dieren. En ik de eerste termijn kunt u in debat gaan maar op het moment als inderdaad de Partij voor de Dieren de motie heeft wil ik graag die als eerste het woord geven.

De heer Zoon (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Dit Meerjarenperspectief verschuift de focus van de Kaderrichtlijn Water naar de doelen voor 2033. Want in plaats van een extra inzet om in de komende 1 ½ jaar nog even een sprintje te trekken om het maximale eruit te halen, wordt het plan afgezwakt. Het meest zichtbare voor ons was de themabijeenkomst van vorige week toen aan het algemeen bestuur gevraagd werd hoe de juridische instrumenten ingezet zouden kunnen worden voor de KRW-doelen omdat het toch echt een van de belangrijke onderdelen is van het KRW-Impulsprogramma waarmee het dagelijks bestuur al volle bak mee bezig zou moeten zijn.

We zien ook in de KRW-rapportage van 19 juni van minister Karremans dat we als HHNK nog een enorme opgave hebben en dat de minister correct concludeert dat de KRW een juridische resultaatverplichting heeft.

De Partij voor de Dieren is blij dat er aan de vierde planperiode van de KRW gewerkt wordt. Maar zijn het volledig eens met de zienswijze op het MJP die ons oproept om de lat voor waterkwaliteit en biodiversiteit hoger te leggen. Een punt dat ontbreekt in het MJP is het voldoen aan de Natuurherstelverordening. In de commissie hadden we hier al een debat over en het is raar dat we miljoenen uitgeven aan de vierde trap voor de rioolwaterzuivering maar dat we nergens benoemen dat de Natuurherstelverordening de komende jaren behoorlijke impact gaat krijgen op ons plan en op het werk dat we uitvoeren en de financiële kaders ervan. Wij zullen versneld natuur moeten herstellen en deze natuur als uitgangspunt opnemen in al ons werk en bij onze vergunningen. En daarom een motie: 'Verzoeken het verzoekt het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden: inzichtelijk te maken welke gevolgen, het liefst ook financieel, de Natuurherstelverordening gaat krijgen voor HHNK;

het algemeen bestuur hierover vóór de begrotingsbehandeling 2027 te informeren; en gaan over tot de orde van de dag'.

Naast zuur is er ook zoet. Goed om de komende jaren voor crisisbeheersing extra middelen uit te trekken. Wij zullen door de klimaatverandering zien dat we steeds meer intensievere crises zullen krijgen. Wij vragen hierbij aandacht voor zowel mens als dier. Vooral dieren worden vaak over het hoofd gezien bij calamiteitenplannen en wij zullen bij het calamiteitenplan aan het eind van het jaar dan ook nadrukkelijk hiernaar gaan kijken.

Tot slot 'De Grote Verbouwing'. Het is een enorm project. Inhoudelijk hebben we het er zojuist lang over gehad. Financieel gezien is het goed dat we substantieel geld hiervoor gaan reserveren. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Zoon. Anderen. Wie wil het woord voeren. Volgens mij de heer Lap. Zit u daarvoor klaar of niet?

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Prima. Ik zal me een beetje beperken. Ik heb nog even een paar aandachtspunten voor het Meerjarenplan. Dat zijn toch eigenlijk de dijkversterkingen bij Markermeer. Durgerdam. Dat wordt toch op de lange termijn geschoven terwijl we eigenlijk die dijk daar op orde hebben op één plek na. Ik denk dat we toch na moeten denken in zulk soort situaties dat er toch een andere oplossing moet komen. Desnoods een dijk achter zo'n dorp langs.

Een ander punt is ook de Rekenkamer. Dat geeft eigenlijk ook nog wel behoorlijk wat spanningen. De Rekenkamer dat we dus ook zorgen dat we goede klachten en de zaken die bij ons bij het

hoogheemraadschap spelen dat we daar open in zijn maar ook goed communiceren. En als de Rekenkamer daar iets van vindt, dat we daar dan ook iets mee doen.

De motie voor het natuurherstel: ik wacht in eerste instantie even af wat de hoogheemraad daarvan vindt maar als dat echt belangrijk is, dan is dat goed dat we daar even naar kijken.

En tot slot het Meerjarenplan is toch eigenlijk hoe we daar in de toekomst naar kijken. Wat ik toch eigenlijk een beetje vreemd vind, wat mij deels ook stoort, is dat er ook een reeks van investeringen, kredietaanvragen in zit. Dat moeten we toch eigenlijk gescheiden houden. Het Meerjarenplan is hoe we de komende jaren gaan kijken en die andere dingen horen eigenlijk op een andere plek thuis. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Lap. Kom ik bij mevrouw Koning.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Dank u wel, voorzitter. Het is toch wel opvallend hoe verschillend mensen artikelen kunnen interpreteren. Als ik even terugkijk naar wat ik vandaag gelezen heb. Minister Karremans: 'We gaan de Kaderrichtlijn Water niet 100% halen maar we zitten al wel op 83% van de doelen en dat percentage zal richting de einddatum 20 december 2027 nog groeien maar het zal niet helemaal op 100% uitkomen'.

En Karremans verwacht ook dat geen enkele lidstaat die doelstelling volledig zal halen.

Dit is toch echt een heel andere interpretatie van een interview -denk ik- als dat wij meegemaakt hebben.

Dan ga ik nu even terug naar het Meerjarenplan 2027-2031. 'Ja mits' of 'neen tenzij'. Boeren Burgers Waterbelang is best wel tevreden met het feit dat de diverse respectievelijke reserves meer positief komen. Zoals ook wordt voorgesteld door de accountant en de toezichthouder, de provincie Noord-Holland.

Verder vindt Boeren Burgers Waterbelang het niet echt realistisch dat de belastingheffing aan het eind van de planperiode in 2031 zo laag is voorgesteld gezien de voorgaande MJP 's en begrotingen. Het lijkt leuk maar het is een cadeautje met niet veel inhoud.

We maken ons wel zorgen over de toch toenemende stijgingen van de belastingheffingen, ondanks het kiezen van prioriteiten en het waar mogelijk temporiseren.

Voor veel van onze ingelanden en ook voor onze achterban een zeer zorgelijke situatie. Want veel mensen kunnen hun inkomen niet zomaar verhogen en hun uitgavepatroon qua energie, boodschappen en diverse belastingheffingen nemen wél toe. En zij kunnen hun geld ook maar één keer uitgegeven.

Wat betreft puntje 8.f: daar hebben we nog wel een essentiële vraag over. HHNK voert een groot gedeelte van de vaarwegentaak uit voor de provincie Noord-Holland. Zoals mijn collega, de heer Van Schoorl, in de gezamenlijke commissie al heeft gezegd, heeft de provincie Noord-Holland drie onderhoudsschepen in de vaart in de gemeente Dijk en Waard. In het kanaal Alkmaar-Kolhorn. Die het overgrote deel van de tijd aan de wal liggen.

Is er onderzocht of is er gesproken in het bestuurlijk overleg met de provincie Noord-Holland en HHNK of HHNK een van deze of meerdere schepen kan inhuren om een uitgave van € 900.000 -best veel geld- eigenlijk niet te hoeven doen.

Deze bestuurlijke visie en de provincie is een mooie voorzet, dus wij willen graag van de portefeuillehouder horen of dat een overweging is geweest. Dank u.

De voorzitter: De heer Imfeld.

De heer Imfeld (Water & Natuur): Dank, voorzitter. Ja: onze fractie heeft in de commissie al een aantal zorgen geuit die met name gericht zijn op de reserves die op nul uitkomen en of dat wel kan met alle tegenvallers. En zijn het eigenlijk wel tegenvallers want we zien dat er gewoon veel te doen staat en dat het klimaat verandert.

Dus daarom ondersteunen wij ook de motie die door de Partij voor de Dieren is ingediend omdat we eigenlijk daar niet tegen kunnen zijn.

En nog een korte opmerking richting de heer Lap. Ik ben wel benieuwd waar die dijk dan komt aan de rand van Durgerdam. Want dat zou betekenen dat deze bij mij door Amsterdam Noord, bij het Buikslotermeerplein terecht komt. En zoals de filosoof Johan Cruijff zei: 'Elk nadeel heb zijn voordeel'. Dan woon ik dus aan de dijk. Hartstikke goed. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Nou, mijnheer Lap. Een heel korte reactie.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Ja, we komen uit een andere hoek maar ik heb wel begrepen dat in het veenweidegebied, als je niet een bepaalde hoeveelheid voorloop in stand kon houden, dan lagen de dijken gewoon aan de binnenkant. Dus dan moest je een gedeelte gewoon vrijgeven. Dus dat is eigenlijk de achterliggende gedachte.

De voorzitter: Wij snappen het alleen tegenwoordig hebben we iets als participatie en andere zaken die mee moeten spelen. Maar het is een mooie gedachtespiegeling. Ik kom bij de heer Van der Laan uit.

De heer Van der Laan (PvdA): Dank u, voorzitter. Ja bij de commissie hebben we al het nodige gezegd over het MJP. Het is binnen de kaders van het voorgaande MJP en dat leidt toch tot een iets hogere belastingstijging maar dat is bedoeld om de reserve-tariefsegalisatie weer op nul te krijgen.

We hebben toen wel onze vraagtekens gezet bij de watersysteemheffing-reserve die doorstijgt, toch wel flink hoger wordt. En daar zou je nog gebruik van kunnen maken om de tariefstijgingen wat te beperken.

De grootste oorzaak is de zuiveringsheffing. We hebben daarover ook iets gezegd. Een ander systeem van het heffen van de zuivering en de portefeuillehouder heeft ons niet teruggeworpen op het indienen van een amendement maar zich daar toch wat welwillender in opgesteld. Dus onze waardering daarvoor.

We hebben de Nota Beantwoording Zienswijze gezien en zijn het daar uiteraard mee eens. En de motie, ja, mijn partijgenoot rechts van mij die heeft gezegd dat wij daar voor moeten stemmen, dus dat gaan we ook doen. Dank u wel.

De voorzitter: Heel goed. Mooie verbroedering. De heer Dickhoff.

De heer Dickhoff (Waterplatform Groen, Water & Land): Dank je wel, mijnheer de voorzitter.

Voorzitter: ja ik zal toch eventjes iets meer zeggen over het Meerjarenperspectief. Want het is in feite het laatste Meerjarenperspectief dat wij als algemeen bestuur in deze setting zullen behandelen.

De afgelopen jaren hebben wij als algemeen bestuur een verfijning aangebracht in ons afwegingskader. We hebben het huidige Meerjarenperspectief nu onderverdeeld in vijf categorieën. Taakuitvoering, wet- en regelgeving, autonome ontwikkelingen, voortzetting c.q. heroverwegingen van eerdere besluiten en als laatste bestuurlijke keuzes.

Deze onderverdeling heeft ons geholpen met onze oordeelsvorming.

Daarnaast hebben wij als algemeen bestuur afgesproken dat de bestemmingsreserves voor de tariefsegalisatie voor 2029 positief zullen zijn.

Dit heeft wel tot gevolg dat de gemiddelde stijging nu, vanaf 2027, jaarlijks met bijna 10% zullen gaan stijgen tot en met 2030, geloof ik.

In het coalitieakkoord 2023-2026 is als uitgangspunt het volgende opgenomen. Ik citeer: 'De belastingdruk zal de komende jaren verhoogd kunnen worden met het (gecorrigeerde) inflatiecijfer'. Helaas hebben wij dit heel snel losgelaten.

Wij zijn wel zeer content dat voorgestelde investeringen apart zijn opgenomen in bijlage 4 .a tot en met 4.g.

In de commissie heb ik een voorbehoud gemaakt inzake bijlage 4.a: uitvoeringskrediet centrale vergissingsinstallatie. Dit had te maken met de terugverdientijd van twintig jaar.

Afgelopen maandag heb ik de businesscase ingezien en het geeft ons vertrouwen dat deze investering terugverdiend kan worden in twintig jaar.

We zijn ook tevreden met de rapportage over de proefzuivering maar lezen nu, dat met deze ozontechnologie, de medicijnrestenverwijdering gehaald kan worden. En dat is wel een goed teken voor de toekomst, laat ik dat voorop stellen.

Voorzitter, over 'De Grote Verbouwing' is al het nodige gezegd. Het is en blijft voor ons nog een grote zorg hoe wij, algemeen bestuurders, grip kunnen krijgen én behouden op de doelstellingen en investeringskredieten in de toekomst. Het is goed dat wij in het najaar hierover met de portefeuillehouder in gesprek gaan want wij zijn zeer nieuwsgierig welke heldere kaders, rapportages en besluitmomenten wij kunnen verwachten en welke invloed wij nog kunnen leveren hierop.

Voorzitter: wij maken ons zorgen over onder andere mogelijke financiële en personele gevolgen over onder andere 1. De Toekomstvisie 2050+ en 2. Op pagina 30 van 44 schrijft u dat u bezig bent met de inrichting van de strategische en tactische regietafels voor onze investeringen.

Eind 2026 heeft u inzicht in de opgave voor 2027 en 2028 en u schrijft, dat in het voorliggende perspectief, een Meerjarenperspectief, een grote mate van onzekerheid over de toekomstige opgaven en de maakbaarheid zitten. Wij gaan er wél vanuit, dat deze twee mogelijkheden en mogelijke gevolgen aan het nieuwe bestuur in 2027 zullen worden voorgelegd.

Voorzitter: zoals eerder gesteld, staat HHNK voor grote opgaven en dat zal eisen stellen aan het personeelsbeleid. Welke competenties hebben wij nodig om de grote opgaven te doen slagen?

Waterplatform Groen, Water & Land vindt dat wij de strategische personeelsplanning missen en dat wij dit instrument sowieso in de nieuwe bestuursperiode willen herintroduceren en ik hoop dat de toekomstige CHI-leden dat ook willen. Tot zover in eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dickhoff. Dan kom ik bij de heer Cramer uit.

De heer Cramer (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wat ons betreft is het MJP zoals hier gepresenteerd akkoord. Er zitten wel wat zorgen in maar iemand anders zei ooit: 'Zorgen daar hebben we niks aan. Wat doe je eraan'.

Wat ons betreft zien wij op ons afkomen nog wat additionele kosten. Wij wijzen bijvoorbeeld even op wat cyberbeveiliging additioneel aan ons gaat vragen.

En de VVD zegt eigenlijk een ding -als randvoorwaarde kan ik het niet helemaal noemen- maar wij lezen punt 3 van het besluitvormingsstuk, het besluit waarin ons Meerjarenperspectief wordt voorgesteld, daar staat de jaarschijf 2027 als kader voor de begroting en het zal niemand die de gezamenlijke commissie heeft bijgewoond verrassen als wij zeggen dat wij het kader lezen als plafond.

En dat betekent dat als er tussen nu en eind van dit jaar nog additionele kosten worden geïdentificeerd die in 2027 worden genomen, dat die dan ook binnen dat kader moeten worden opgelost, wat ons betreft. En dat betekent dat wij ons dat voorbehouden als het gaat om de begroting 2027. Dank u zeer.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog die het woord willen voeren? Ja, de heer Frowijn.

De heer Frowijn (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. de CDA-fractie dankt de organisatie en D&H en is positief over dit MJP. Wij waarderen het ook dat de eerder aangekondigde forse belastingverhoging nog niet verder zijn opgelopen. Het is mede te danken ook aan de inzet van de portefeuillehouder Financiën die kritisch heeft gekeken naar efficiency maatregelen, prioriteiten en wat echt noodzakelijk is. En extra lasten grotendeels binnen de bestaande kaders op te vangen door daarop goed te sturen. Daarvoor wil de CDA-fractie, net als in de commissie, nogmaals een compliment uitdelen.

Ook zijn wij tevreden dat het uitvoeringsprogramma inmiddels beter aansluit bij de beschikbare uitvoeringscapaciteit. Liever realistisch dan idealistisch, zeiden wij ook al in de commissie.

Wel blijven wij aandacht vragen voor drie punten. Waarvan twee, de zuiveringstrap en de energiebesparende maatregelen bij 'De Grote Verbouwing' al in het vorige agendapunten zijn

ingebracht. Dus rest mij nog aan te geven dat wij aandacht vragen voor de Kaderrichtlijn Water. Ook daarvan hebben wij in de commissie aangegeven liever realistisch dan idealistisch. Toen heeft de portefeuillehouder aangegeven van ja, wacht maar: er komt een themasessie aan en daarin krijgt u inzicht in hoe wij te werk gaan. En wordt u gerustgesteld.

Nou: de CDA-fractie is nog niet echt gerustgesteld dat we gaan voor realistische maatregelen inderdaad.

Concluderend: een degelijk en realistisch MJP en daarvoor spreken wij onze waardering uit en wij zullen dan ook vóór het MJP gaan stemmen.

Nog een punt over de motie die door de Partij voor de Dieren is aangekondigd: de CDA-fractie is wel even benieuwd hoe zeker het is dat die Natuurherstelverordening daadwerkelijk zo direct ingaat en in deze vorm ook. Want als we vooruit moeten lopen als waterschappen op eventuele toekomstige maatregelen vanuit het Rijk of Europa, dan zijn we nog wel een tijdje bezig.

En de CDA-fractie wil ook nog even in herinnering roepen dat de heer Dickhoff -nou, ik heb in het verleden meermaals een discussie gevoerd met de heer Dickhoff over de uitleg van het coalitieakkoord en hij gaf dan altijd aan: 'Nee, maar als je het echt goed leest dan staat dat er niet'. En hij heeft zojuist aangegeven dat het er wel degelijk heeft gestaan alleen dat dat uitgangspunt al vrij snel is verlaten. Dank daarvoor.

De voorzitter: De heer Dickhoff.

De heer Dickhoff (Waterplatform Groen, Water & Land): Ja, ik wil toch even reageren. Kijk: in het vorige coalitieakkoord stond het ietsje anders genoteerd. Dus daar kon ik wel gebruik van maken. Maar in de commissievergadering heb ik dit punt ook al aan de orde gesteld. Dat je in feite volgend jaar niet meer kunt stellen, in je verkiezingsprogramma, dat wij uitgaan van alleen maar het inflatiecijfer. Want dat kan de eerste paar jaren gewoon niet.

De voorzitter: Kijk: u hebt gelijk een tip gegeven voor de coalitieonderhandelingen. Mevrouw De Boer.

Mevrouw De Boer (BBB): Dank u wel, voorzitter. Ja, voor ons ligt het huishoudboek voor de komende jaren en ja: er zit natuurlijk altijd een stukje onder voorbehoud in. Want de Toekomststoel die staat hier wel aan tafel, maar een glazen bol nog niet.

De invulling is iets anders dan de voorgaande keer met een aantal uitgaven dat in de bijlagen is toegevoegd. En ja: dit is een risico voor de uitvoering want een motie of amendement over een bijlage kan van invloed zijn op het totale MJP. Maar toch vinden wij dit wel een overzichtelijke vormgeving en de ruimte om vragen erover te stellen die is al geweest. Dus niks meer over de bijlagen.

Over het MJP zelf hebben wij nog wel een paar kleine punten. Na alle vragen die in het inloopspreekuur en de commissie al zijn gesteld. Zo staat er op pagina 18 geschreven dat door omzetting van natuur in landbouwgrond en verstedelijking, de biodiversiteit op veel plekken in de wereld verloren is gegaan.

Nu hebben we laatst in een themasessie gesproken over het meer trots zijn op en het uitdragen van de expertise van dit waterschap. Echter: wij moeten geen grootheidswaanzin krijgen en denken dat het HHNK problemen kan oplossen die wereldwijd spelen.

Sterker nog: in Nederland is juist het omgekeerde gaande en verdwijnt er landbouwgrond en voedselproductie om ruimte te maken voor de natuur.

Met de plannen die er zijn voor een brede zone rondom Natura 2000-gebieden zal de effectief gebruikte landbouwgrond alleen nog maar meer afnemen.

De agrarische sector is een van de weinige sectoren die voor hun opbrengst letterlijk moet samenwerken met de natuur en net als het waterschap: afhankelijk is van het weer.

Dat deze samenwerking onder druk kan komen te staan door landelijke regels, lezen wij terug in de opmerking dat er hogere kosten zijn vanwege het nieuwe maaibestek. Groen doen kost nu eenmaal poen.

We hebben wel bestuurlijke keuzes om het wettelijk minimum aan te houden of er iets boven te gaan zitten, echter ligt de lat van het wettelijk minimum nu vrij hoog waardoor het lastiger en dus kostbaarder wordt om het volgens de regels uit te voeren.

En ja: die kosten die moeten wél betaald worden. Door de ingezetenen. Niet alleen via de ingekomen stukken maar ook op een VrijMiBo of een verjaardag krijgen wij regelmatig te horen dat het waterschap duurder is geworden. Natuurlijk probeer je dat zo goed mogelijk uit te leggen. Ook dat percentages soms een vertekend beeld geven.

Zo gaat een meerpersoonshuishouden 11,3% meer betalen terwijl dit in euro's gaat om € 46. Een agrarisch bedrijf gaat 'slechts' 5,9% meer betalen, wat echter gaat om € 522. Daar komt dus zomaar een meerpersoonshuishouden bij aan kosten.

Heb je daarentegen 60 hectare natuurgebied, dan betaal je slechts € 410. Minder nog, dan een meerpersoonshuishouden.

Nu is het niet te hopen dat alle ingezetenen dit te horen krijgen want als zij massaal een hectare natuurgrond kopen en daar een ecovriendelijke woning op zetten, zullen wij de Kostentoedelingsnorm helemaal over de kop moeten gooien om nog genoeg inkomsten te genereren.

En ja: wij weten ook dat het bepalen van de verdeelsleutel nu niet aan de orde is, dus ook dit onderdeel van het MJP kunnen we laten rusten.

Dan was er nog de vraag of de balgstuw in het Alkmaarder Meer die vervangen moet worden wegens ouderdom in ieder geval één keer gebruikt kan worden. Ik geloof dat die vraag al gesteld was. Het lijkt me een mooie training voor defensie of de Veiligheidsregio. Wie er dan beschikbaar is: in ieder geval is het leuk om te kijken.

En dan sluit ik af met de opmerking dat wij op dit moment zullen kunnen instemmen met het MJP en de poetsdoek voor de glazen bol bij de hand houden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even rond wie het woord wil voeren. Dat is de heer Rooker.

De heer Rooker (Ongebouwd): Ja, dank u wel, voorzitter. De fractie Ongebouwd die stemt in met het voorstel voor het MJP. En gezamenlijk vinden we de enorme tariefstijging voor de zuiveringsheffing natuurlijk allemaal ongemakkelijk maar die is aan de andere kant ook onoverkomelijk.

Ik haak even in op wat mevrouw De Boer net zei en ik verwijs meteen naar de motie van de Partij voor de Dieren.

Vanaf de jaren vijftig heeft 500.000 hectare grond in Nederland -wat ooit landbouwgrond was- een ander bestemming gekregen heeft. In 70 jaar 500.000 hectare wat gegaan is naar wonen, industrie, wegen zeg maar: asfalt en beton. En nog een heel deel naar natuur.

Ja: als je het hebt over herstel, natuurherstel. Wat wil je dan herstellen, eigenlijk? Wil je dan al dat asfalt en beton herstellen? Het is wel heel makkelijk praten: natuurherstel. Maar ik vraag me af wat je jezelf daar dan bij voorstelt. Bovendien ben ik helemaal niet zo negatief over de natuur. Ik kijk gewoon om me heen en kijk wat ik zie en wat ik ervaar. Wat gebruikelijk is, wat ik altijd al gedaan heb. En dan vind ik het allemaal helemaal niet zo alarmerend.

Dus ik zal niet meestemmen met de motie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Rooker. Ik kijk rond of iedereen het woord heeft gevoerd die dat heeft gewild. Volgens mij is dat het geval. Dan geef ik het woord aan de heer Ruiter.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ja, voorzitter. Op zich heb ik denk ik niet veel vragen gehoord, wel veel betogen en veel ondersteuning en complimenten, die ik altijd goed moet doorgeven aan de mensen die ervoor gezorgd hebben. Bij deze. Dat is altijd belangrijk, denk ik, want dan hoop ik dat ze de volgende keer dat weer kunnen ontvangen.

Ik wil wel een paar dingen aanstippen. Over een vraag over de watersysteemheffing: dat is inderdaad juist. Je zou kunnen zeggen dat we daar nog minder hadden kunnen stijgen. Alleen dat is een beetje een afweging geweest in de zin van: daar zit wel wat aan te komen voor wat betreft het watersysteem en het is ook een beetje voor het volgende MJP. Dan hebben we wat meer inzicht om daar een betere

inschatting van te maken. Volgens mij is het ook in de commissie ietwat aan de orde geweest maar dat is een afweging geweest. Kijk: het is ook een beetje met de reserves zo. We zijn nu duidelijk wel bezig om het netjes achter te laten voor het komende bestuur. En daar denk ik dat we daar ook trots op kunnen zijn. Daar hebben we een heel diep dal voor nodig gehad. We zijn nu op de goede weg. Als het allemaal gaat lukken, en daar was ook een vraag over gesteld: gaan we het halen?

Ja, dat gaan we halen want daar zullen we voor zorgen want anders zal toch de belasting iets omhoog moeten als blijkt in het volgende MJP dat we het niet gaan halen.

Want die afspraak ligt er gewoon: die reserves moeten positief. En daar zie ik meteen ook het plafond verschijnen: ja, we hebben ook de nul afgesproken. Dus dan zal er hier-en-daar wat geschoven moeten worden, denk ik. U zit allemaal te knikken. Nou ja: dat is een mooie discussie die we dan weer bij de begroting gaan doen. Het is ook wel zo -denk ik- en daarvoor ken ik ook iedereen wel goed: als er eenmaal iets in de taakuitoefening moet gebeuren, dan zijn we altijd wel weer bereid om daaraan mee te denken.

Ik kijk even. De werkschepen gaan altijd naar Arnold. Dus kan ik dat rustig aan hem overdragen. Dat is heel vertrouwd. Dat komt goed.

Dan ook een heel goed betoog van de heer Dickhoff. Hij heeft het ook over strategische regie-tafels. En daar zijn we volop mee bezig en daar gaan we hopelijk eind van het jaar ook gebruik van maken en de uitdagingen die daarin verwoord kunnen worden in de zin van onzekerheden en dat we daar beter intern op ingaan. Dus we proberen echt wel ook daar weer een stap te zetten om onzekerheden en betere financiële gedegenheid in te brengen. Maar dat is eigenlijk nog voorbarig en zo gauw we daar iets over kunnen mededelen kom ik bij u. Maar dat is nog wel even een uitwerking.

U heeft het stokpaardje strategisch personeelsplan maar ik ga daar niet op in. Het is ambtelijk goed voor elkaar, denk ik. Wat dat betreft: het blijft altijd een uitdaging waar we dan met u gaan komen en het is prima op zich om dat weer aan de orde te stellen.

Ja: over de motie, daar zal mijn buurvrouw uitgebreid over vertellen. Het was een mooie quote van Diederik, sorry van Water & Natuur: we kunnen er niet tegen zijn. Nou: financieel kan het dus helemaal niet want in het MJP ga je dus iets vaststellen waar kosten voor zijn en wij hebben op dit ogenblik geen enkel idee van kosten. En dat doen we dan eigenlijk sowieso niet. Dat is financieel. En de rest, qua inhoud, begrijp ik dat mijn buurvrouw. Maar ik kon het niet laten, financieel, om dat toch even op te merken. En dat is mijn plicht toch, als portefeuillehouder.

En verder zijn er veel betogen geweest.

De heer Imfeld (Water & Natuur): Voorzitter.

De voorzitter: Ja, mijnheer Imfeld.

De heer Imfeld (Water & Natuur): Ik ben benieuwd of de portefeuillehouder daar nog een mooie quote bij heeft, wellicht.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): 'De cost gaet voor de baet uyt', zou ik dan zeggen.

Ja, en verder mooie betogen en die zijn begrijpelijk vanuit elk standpunt en ik heb er verder geen vragen uit kunnen destilleren, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we even door naar de heer Langeveld voor de drie schepen van de provincie en of er niet eentje voor ons te bietsen is voor dat simpele bedrag.

Portefeuillehouder Langeveld (VVD): Nou, dan moet ik u teleurstellen. Het is zo, mevrouw Koning vroeg en de heer Van Schoorl heeft er ook al naar gevraagd: de schepen van de provincie, dat is erg lastig. Daar is al in 2024 al naar gekeken om eventueel samen te werken en het is voor ons waterschap eigenlijk van groot belang om een eigen schip te hebben in het kader van de flexibiliteit, inzetbaarheid op diverse plekken en dat is met schepen van de provincie de vraag. En ja: het is voor

ons gewoon beter. Er is al heel kritisch naar gekeken. Het is gewoon beter om zelf een schip in bezit te hebben. En een waterschap zonder schip, nou, dat kunt u zich toch niet voorstellen.

En dan was er nog een vraag van de heer Lap over Durgerdam. Of eigenlijk meer een mededeling.

Nou: die dijk binnendoor. Ik denk dat die redelijk kansloos is, eerlijk gezegd. Maar het is wel zo dat wij nog steeds ons uiterste best doen om het gesprek aan te gaan met Amsterdam. Er is sinds een paar weken een nieuw college en daar gaan wij ons uiterste best mee doen om überhaupt in contact met ze te komen. Wij hebben net als u onze zorgen daarover. Het is niet zo dat de waterveiligheid in het geding is. Dat hebben we al een paar keer verteld. Mochten er calamiteiten zijn, dan kunnen wij dat met zandzakken, die big bags, prima oplossen. Dat hebben we al een paar keer geëfend en de waterveiligheid is niet in het geding. Het is vooral heel belangrijk om met de gemeente Amsterdam in gesprek te komen en als het niet op een normale manier lukt dan gaan we andere manieren zoeken. Dan was er nog een vraag over die balgstuwen. Nou: dat is een heel groot risico om die uit de doos te toveren. Want als we die eruit halen, weten we zeker dat we ze er nooit meer inkrijgen. En we komen deze herfst bij u terug met themasessies erover en sowieso over compartimentering en het gesprek over de balgstuw. Zo zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk mevrouw Hartog aan om inhoudelijk nog even het woord te voeren over de Natuurherstelverordening en de motie erover.

Portefeuillehouder Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land): Ja: ik begrijp de zorgen die in de motie staan. En ik heb geprobeerd in de commissievergadering daar natuurlijk ook al iets over te zeggen. Dat het natuurlijk nog wel erg diffuus is wat er op ons afkomt en dat we dus wel ook echt aan tafel en aan boord zitten hierin. Ik neem u toch dan even mee met een stukje toekomst hoe dat er uit gaat zien. En dan begrijpt u ook waarom ik deze motie ga ontraden, denk ik.

Het Rijk is namelijk gestart met het opstellen van de beleidsnotities over hoe we verwachten de uitvoering vorm te geven in relatie tot de rollen en verantwoordelijkheden van het Rijk en de medeoverheden.

En de verdere uitwerking en keuzes geeft het Rijk in gezamenlijkheid met de medeoverheden ook vorm. Daarom zitten we ook als waterschappen zo dicht aan tafel.

Naar verwachting wordt het proces pas in oktober 2026 afgerond. Deze gaat natuurlijk in september de ronde in (internetconsultatie) en in oktober is dat proces pas afgerond. En een deel van die beleidskeuzes die land in AMVB's waarvoor elk ecosysteem een taalbelegging eigenlijk krijgt. Dus dan pas gaan wij ook weten wat er eventueel onze kant op komt. En het streven is om de AMVB's -dat zijn algemene maatregelen van bestuur- eind 2026 pas gereed te hebben voor de Uitvoeringstoets Decentrale Overheden. Dat is die UDO waar ik al eerder vorige week of twee weken terug over verteld heb waar we zo op aandringen omdat we dan pas weten: wat komt er en hoe kunnen we daarmee omgaan.

En dan is er ook dus die internetconsultatie. Dus dat is pas eind 2026. Dat betekent ook dat het tijdspad voor de AMVB's erop gericht is om in kwartaal 2 en 3 van 2027 bij beide Kamers voor te worden gehangen. Zodat deze eventueel ook nog bij de wetbepaling in de Tweede Kamer kunnen worden betrokken.

En de voorlegging aan de Raad van State kan pas na aanvaarding van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer. En dat wordt medio 2027 verwacht.

Ik kan u dus gewoon absoluut niet garanderen dat u vóór de begroting 2027 van ons schap al iets weet. Het is echt nog te diffuus.

En daardoor ga ik u ook echt vragen om deze motie eigenlijk in te trekken. Ik ga deze ontraden. Maar ik kan u natuurlijk wel garanderen dat op het moment dat wij weten wat de impact gaat worden op ons al schap, maar dat geldt voor alle waterschappen in Nederland, dat we uiteraard bij jullie terugkomen omdat we dan een verhaal met elkaar te bespreken hebben. Dus ik hoop dat dit enige duidelijkheid geeft aan uw zorgen. Het tijdspad is gewoon anders dan waar u om vraagt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Hartog. Dan de heer Zoon, denk ik.

Tweede termijn

De heer Zoon (Partij voor de Dieren): Voor de tweede termijn. Ja, dank u wel voorzitter. De heer Ruiter had gelijk: ik ben het met hem eens. Ik vraag hier niet een aanpassing voor dit MJP. Daarom heb ik er ook een motie van gemaakt en ook in de motie staat waar mogelijk financieel inzicht te geven. Want ik zie ook wel, mevrouw Hartog zegt het al, dat het tijdpad ingewikkeld is. Pas in 2027 gaat er daadwerkelijk wat duidelijkheid komen. Dat zouden we dan in het MJP van 2028 mee kunnen gaan nemen zodat we in 2029 financiële kaders duidelijk hebben. Hoewel de eerste deadline 2030 is. Ja, als we zo blijven wachten op elkaar, gaan we het natuurlijk helemaal niet redden.

En ik kan de vragen van de heer Frowijn en de heer Rooker wel in een keer beantwoorden, denk ik. Afgelopen 18 juni zijn er afspraken gemaakt met de Unie van Waterschappen, IPO met landelijk en daarin staat ook, dat waterschappen financieel deels zelf die rekening gaan krijgen.

Ja: als wij al als waterschappen een afspraak hebben gemaakt dat wij deels die kosten gaan krijgen, ja, dan zou ik ook nu wel een beetje willen weten wat dan die kosten gaan inhouden. In ieder geval op hoofdlijnen, en dat is eigenlijk waar de motie om vraagt. Geef nou inzicht op hoofdlijnen waar we rekening mee moeten gaan houden. Inpassen in dit MJP -zag ik ook wel in- dat gaat niet lukken maar ik zou toch wel een beetje mee willen krijgen wat ons te wachten staat. Helemaal als we daar al blijkaar onze handtekening voor gezet hebben.

En dan mevrouw Koning had het nog over de KRW. We hebben dezelfde brief gelezen. Die zou je 'half vol, half leeg' kunnen lezen, die brief. Het probleem met het MJP is, dat het glas vol moet zijn. Half vol is niet goed en als Partij voor de Dieren willen we ons niet verschuilen achter het argument dat andere landen het ook niet halen. Volgens mij hebben wij een eigen verplichting. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Zoon. Mevrouw Hartog nog even?

Portefeuillehouder Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land): Ja, graag een reactie op de afspraken die gemaakt zijn. Dat klopt: dat heeft u heel goed gelezen. Dat zijn namelijk de wederkerige afspraken die gemaakt zijn aangaande het proces.

En dan zal ik u ook eventjes uitleggen wat er dus ook onder andere in een van die afspraken staat. Daar staat onder andere bij de uitvoering van de Natuurherstelverordening Nederland hebben Rijk, provincies, gemeentes en waterschappen ieder eigen verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden die in samenhang dienen te worden gezien en ingezet.

Als er sprake is van knelpunten of nieuwe inzichten worden waar nodig nog aanvullende afspraken gemaakt. Deze afspraken doen geen afbreuk aan de formele rollen, bevoegdheden, reguliere taken en inspraakmogelijkheden van medeoverheden, noch aan de reguliere bestuurlijke activiteiten in het kader van belangenbehartiging en hebben geen negatieve impact op de uitvoering van reguliere taken. Deze bestuurlijke afspraken hebben een tijdelijk en adaptief karakter zodat indien nodig, bijgestuurd zijn. Het zijn procesafspraken hoe wij dus met elkaar deze route gaan lopen. En dat hebben we hebben afgesproken met het Rijk, met VNG, IPO etc.

Dus het zijn tijdelijke afspraken om dit proces met elkaar goed op te kunnen trekken.

De voorzitter: Mijnheer Zoon. Ik geef u het woord. En daar kunt u dan gelijk een tweede termijn van maken.

De heer Zoon (Partij voor de Dieren): Ja, volgens mij had ik net mijn tweede termijn gedaan. Ik waterschappen mevrouw Hartog kwijt, eigenlijk, in wat ze zei. Volgens mij is dat namelijk precies de reden waarom we een motie hebben ingediend zodat men het nog een keer terug kan lezen richting de begroting voor volgend jaar wat ons te wachten staat.

De voorzitter: Mevrouw Hartog.

Portefeuillehouder Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land): Ja, dan probeer ik toch dat we elkaar misschien toch nog weer kunnen vinden vanavond. De afspraken die gemaakt zijn, die behelzen niet de uitvoering van wat er aan gaat komen. De afspraken die gemaakt zijn, dat zijn de procesafspraken hoe gaan we dit met elkaar doen, hoe zorgen we dat we elkaar niet kwijt raken en hoe zorgen we dat ieder in zijn rol dus ook kan blijven doen wat hij moet doen en moet inbrengen.

Dat hele proces dus van uitwerking komt nog maar de afspraken die gemaakt zijn, dat zijn enkel de uitspraken van hoe gaan we dat proces met elkaar belopen. En daar zit dus nog geen prijskaartje aan. Wij weten natuurlijk dat er prijskaartjes gaan komen. We weten ook dat er misschien subsidies aan kunnen komen vanuit de EU omdat we ergens al goed mee bezig zijn. Dus dat is een weegschaal. We kunnen geen geld reserveren als ik totaal nog niets weet. En daar zitten we dus mee.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog anderen voor de tweede termijn? Ja, de heer Imfeld.

De heer Imfeld (Water & Natuur): Ja, een korte opmerking, voorzitter. De heer Lap en ook de portefeuillehouder zijn bezig met Durgerdam en dat doet me goed. Maar ik vraag me toch even af voor al die Durgerdammers die nu vanavond zitten te kijken -want die zitten allemaal te kijken-: of de portefeuillehouder toch iets meer kan zeggen of we nou wél in gesprek zijn met de gemeente Amsterdam of niet. Want dat is een beetje onduidelijk en ik zou daar ook gelijk de handreiking willen doen dat we dat wat breder dragen als algemeen bestuur om ervoor te zorgen dat dat op gang komt. Of dat er gewoon de gang inkomt, zeg maar. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog voor de tweede termijn? De heer Lap.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja. Om even eerst hierop in te gaan. Een paar jaar terug is de dijkversterking bij Durgerdam stop gezet omdat het te riskant was om die dijk daar te verstreken vanwege de funderingen van die huizen. Daar is toen duidelijk afgesproken dat heeft gewoon een paar jaar nodig om die funderingen te verbeteren en dan kan de dijkversterking alsnog plaatsvinden. Alleen dat gesprek: alles wordt gewoon vooruit geschoven.

En nu zijn we zover dat er naar mijn gevoel eigenlijk niks gebeurt of dat het nog steeds eigenlijk moet gebeuren. Maar ja: alle kranen, alles is straks gewoon weg. Dus je zit met een onafgemaakte dijk. En ik vind het eigenlijk gewoon een hele rare zaak want de dijk wordt eigenlijk afgedaan alsof die klaar is en er wordt gewoon afgewacht totdat de volgende afkeuring over een paar jaar plaatsvindt. En dat is geen dijkversterking.

Nog even over die informatie die we hebben gekregen over die Natuurherstelverordening. Ik heb gelezen dat ze op dit moment bezig zijn met het concept. Dus op dit moment kun je reageren. En volgend jaar wordt het vastgesteld. En dat is iets wat er in de toekomst gewoon aan zit te komen. Dus ik denk inderdaad dat die motie eigenlijk gewoon veel te vroeg is maar dat het wel het moment is om gewoon even goed op te letten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Lap. Anderen voor de tweede termijn? Neen. Dan kijk ik de portefeuillehouders om daarop te antwoorden. Ik zie volgens mij iets over Durgerdam. Een vraag.

Portefeuillehouder Langeveld (VVD): Ja. Ik kan u in ieder geval meegeven dat er op het ogenblik op hoog ambtelijk niveau -laat ik het zo zeggen- contacten gelegd gaan worden en dat is natuurlijk al veel eerder geprobeerd maar we hebben het nu via andere kanalen informatie binnen waar en bij wie we moeten proberen inderdaad het college binnen te komen. Dus die toezegging die doe ik u. En ik doe ook de toezegging dat we zodra we daar meer over te melden hebben, dat ook zeker zullen doen. En de zorgen van de heer Lap die delen wij natuurlijk precies hetzelfde. Wij hadden natuurlijk heel erg graag gewoon doorgegaan maar het was vooral Amsterdam, of de bewoners van Durgerdam, die er eigenlijk voor lagen.

Want in beginsel is er zelfs gedacht over het verstevigen van de voorover en dat wilden wij niet en toen is er gewoon gezegd: we gaan nog tien jaar uitstellen, dat is tot 2033 en dan gaan we opnieuw keuren en als die dijk afgekeurd wordt, dan moet je weer.

Ik ben het met u eens: we kunnen er tot vannacht over heen-en-weer praten. Het is voor ons tot nu toe heel lastig geweest om Durgerdam in beweging te krijgen en de gemeente Amsterdam en wij doen er alles aan, geloof me. Ik kan het niet mooier maken dan het is.

De voorzitter: Dank u wel. En volgens mij zijn daarmee de antwoorden gegeven. En dat betekent dat ik overga naar de stemming over het MJP. Er is wel een motie en die komt na de stemming over het voorstel. Er zijn geen amendementen dus ik begin met het voorstel en met de motie en die wordt nu geopend.

Het voorstel is unaniem aangenomen dus ik geef daar een klap op.

En dan we nu als vervolg de motie in stemming brengen en dat gaat bij handopsteken.

Wie is vóór de motie?

Vijf vóór.

Wie is tegen de motie?

Eenentwintig tegen en daarmee is de motie verworpen.

9. Programma ruimtelijke adaptatie 2027-2033 (26.0131554)

Voorliggend besluit:

a. Akkoord te gaan met het programmaplan Ruimtelijke Adaptatie 2027 – 2033 (26.0001350);

b. Hiermee op hoofdlijnen de kaders vast te stellen voor het college van D&H voor de uitwerking en vaststelling van de nadere regels voor de subsidieregeling 'Klimaat Actief Noorderkwartier 2 – wateroverlast in de stad'. (conform artikel 4, Algemene subsidieverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2023).

De voorzitter: Dan kom ik bij punt 9. Programma ruimtelijke adaptatie 2027-2033. Het klimaat verandert en dat merken bij ook in het Hollands Noorderkwartier. Om onze leefomgeving te wapenen tegen de gevolgen is ruimtelijke adaptatie nodig. De huidige programmaperiode loopt dit jaar af. Een nieuw programmaplan ruimtelijke adaptatie ligt nu voor u. Wie mag ik hiervoor de eerste termijn het woord geven? Mijnheer Frowijn.

De heer Frowijn (CDA): De CDA-fractie is positief over dit voorstel, dat zal inmiddels wel bekend zijn. Ruimtelijke adaptatie is extreem belangrijk.

Ik kan u verklappen: het wordt de komende jaren nog belangrijker. Dat hoeft ik de portefeuillehouder trouwens niet te verklappen. We moeten ervoor zorgen dat onze dorpen, steden, en het buitengebied beter bestand zijn tegen droogte, hevige regenval en ook -en dat blijkt deze dagen maar weer eens-hitte,

Voor het CDA is dit geen nieuw onderwerp. Ruimtelijke adaptatie is al jaren een van onze belangrijkste speerpunten. Het gaat immers direct over de leefbaarheid van onze omgeving. Over straten die blank staan na een hoosbui, droge sloten in de zomer en wijken waar het op warme dagen -zoals deze week- nauwelijks afkoelt. Wij zijn daarom blij dat HHNK deze lijn voortzet en verstrekt met de subsidieregeling Klimaatadaptief Noorderkwartier zijn de afgelopen jaren mooie stappen gezet en het is goed dat gemeenten ook de komende jaren worden ondersteund bij het klimaatbestendig maken van hun leefomgeving.

Het programma sluit bovendien goed aan bij de contouren van onze Toekomstvisie 2050+ waarin adaptief handelen en samenwerken met onze partners centraal staan.

Klimaatverandering vraagt immers om een gezamenlijke aanpak van gemeenten, provincies, inwoners en waterschap. Wat het CDA betreft moet klimaatadaptatie geen extraatje zijn aan het eind van het plan maar vanaf het begin worden meegenomen bij de inrichting van de openbare ruimte. Bij nieuwe

woonwijken, herinrichtingen en andere ruimtelijke ontwikkelingen, en dienen dus water bodem en groen vanzelfsprekend onderdeel te zijn van de afwegingen. Daarin moeten partijen gezamenlijk met elkaar optrekken. Gemeenten en waterschap en natuurlijk andere partijen. Voorzitter: ruimtelijke adaptatie is geen luxe maar een noodzaak. Daarom steunt de CDA-fractie dit voorstel van harte. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er anderen die het woord willen voeren? Mevrouw Hak.

Mevrouw Hak (VVD): Ja, dank voorzitter. Dit is natuurlijk de laatste in mijn periode voor het waterschap dus daarom pak ik ook het podium. En, mevrouw Leijen: ik zal het kort houden. Ik zag u zo..., neen hoor! Grapje.

Bij uw goedvinden, voorzitter, wil ik eerst kort nog wat woorden ook aan jullie als algemeen bestuur meegeven. U gaf in het begin van de avond aan, dat het waterschap een opstap is in de maatschappelijke carrière van sommigen van ons. Maar wie weet leidt de maatschappelijke carrière wel tot een andere positie binnen het waterschap. U weet namelijk dat ik gek ben op de crisisorganisatie en hoofdtaak drie van defensie.

Collega's: ik wil jullie hier allereerst bedanken voor de afgelopen drie jaar. Dit algemeen bestuur kan botsen, sturen en schuren maar uiteindelijk staan we altijd weer gezellig bij de borrel.

Sommige momenten zijn vermoeiend, maar op de meeste momenten heb ik ook heel hard gelachen. En als kers op de taart van dit avontuur, heb ik ook nog liefde overgehouden en dan bedoel ik niet alleen de liefde van het water.

Goed. Door naar het voorstel want dat hebben we natuurlijk ook nog voor ons liggen. Ruimtelijke adaptatie is in onze ogen niet als zodanig een wettelijk taak van het waterschap. Het HHNK moet vanuit de wettelijke waterbeheerstaak rekening houden met klimaatverandering en heeft zich via landelijke afspraken bestuurlijk gecommitteerd aan de klimaatadaptatie.

Volgens de VVD is het dan ook niet de bedoeling dat overheden elkaar gaan subsidiëren. Zeker wanneer een gemeente primair verantwoordelijk is voor de ruimtelijke inrichting.

In het verlengde van het zojuist genoemde plafond lijkt het ons dan ook voor de hand liggen om bovenwettelijke afspraken jaarlijks te herzien in plaats van voor de duur van vijf jaar vast te leggen. En daarom is mijn vraag dan ook aan de portefeuillehouder of we een jaarlijkse herziening kunnen invoeren in plaats van een vijfjaarlijkse vastlegging. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Hak. Anderen die het woord willen voeren? Mevrouw Sluis.

Mevrouw Sluis (Waterplatform Groen, Water & Land): Ja, wij zijn wel heel erg blij met dit programma Ruimtelijke adaptatie. Wij vinden dit wel belangrijk als preventieve maatregel om te zorgen dat we steeds weerbaar blijven in ons kwetsbare gebied. We vinden ook dat dit programma breed is en daarmee ruimte biedt aan de doelstellingen die we ook vastgelegd hebben in ons strategisch plan. Er staat namelijk in, uitdrukkelijk, dat we samenwerkingspartner zijn voor inderdaad gemeenten en andere overheden en dat biedt ons de mogelijkheid onze kennis te verbreden maar ook onze kennis te laten zien.

Een van de belangrijke zaken waar we het over gehad hebben in de strategie en inderdaad: je kunt discussie gaan voeren over subsidies maar in het document staat duidelijk dat het faciliterend en aanjagend is geweest en als zodanig werkt. En dat kan ons een hele hoop andere kosten besparen dus wij steunen het van harte. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Schreuder.

Mevrouw Schreuder (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ook wij steunen dit van harte en ik kan heel ver meegaan met de vorige sprekers behalve dan wat de liefde betreft, want die had ik al: die heb ik hier niet hoeven zoeken. Maar goed.

Dit adaptatieplan bestrijkt een periode van zes jaar en dat is toch een behoorlijke eerste tranche, om het zo maar eens te noemen, van de tijd die de Toekomstvisie ook bestrijkt.

Tijdens de recente themasessie over die Toekomstvisie hebben we wel al duidelijk gemaakt dat we meer zeggenschap zouden willen, meer sturing, in plaats van gezellig overal aan tafel zitten. En dat dat dus wat minder vaak zal gebeuren wat met dat 350kV-station is gebeurd. Dus dat we gezellig overal mee praten maar zodra het beslist wordt, doen mensen toch wat ze zelf op dat moment het leukste vinden. En dat zouden we wel wat meer duidelijk willen hebben in onze stukken: dat we die ambitie hebben om meer aan het stuur te komen.

En dat geldt voor dit stuk en ja, dat geldt dan ook voor soortgelijke stukken die nog komen gaan. Ja, dat is dus eigenlijk wat ik er nog even aan toe wilde voegen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Nog anderen die openbaringen willen doen? Over... Mevrouw Koning?

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Voorzitter: ik heb daar allerlei beelden bij maar die zal ik u besparen! Ik beperk me gewoon even tot dit onderwerp en dan gaat het om ruimtelijke adaptatie. En wat ons een beetje triggerde was in het besluit punt b.

Daar staat 'wateroverlast in de stad'. En tot nu toe is heel vaak, als dat zo is, wordt dat afgewenteld op het gebied daaromheen. Kan de portefeuillehouder ons zeggen dat dat niet meer gaat gebeuren en dat bijvoorbeeld ook de riooloverstorten gesloten gaan worden want dat zou natuurlijk wel een prachtig vooruitzicht zijn als klimaatadaptatie dat ons brengt.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koning. De heer Aerts.

De heer Aerts (50PLUS): Dank u, voorzitter. Ik heb nog een kleine vraag. Het blijft toch een beetje bij ons hangen. In de commissie hebben we het er ook al een beetje over gehad. Die subsidie. Wij vragen ons toch af: waar komt die eigenlijk terecht. Komt die ook bij de kleine gemeenten of zijn het toch de grote gemeenten die er eigenlijk een beetje mee aan de haal gaan? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Aerts. Mevrouw Dijck. Had ik uw vinger gezien? Neemt u het woord, alstublieft.

Mevrouw Dijck (BBB): Daarop aansluitend hebben wij ook nog een vraag voordat wij vóór gaan stemmen. Wij vroegen ons af of projecten binnen het Klimaat Actief Noorderkwartier 2 nog steeds extra punten krijgen bij een hogere eigen bijdragen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Ik heb het idee dat ik iedereen ongeveer het woord heb gegeven die dat wilde. Dan kijk ik de portefeuillehouder aan. Mevrouw Hartog.

Portefeuillehouder Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land): Dank u wel. Even kijken. Ik ga even het rijtje denk ik af. Mijnheer Frowijn: dank voor uw complimenten en ik had natuurlijk gehoopt dat u vóór zou zijn want u bent ook altijd een voorstander voor ruimtelijke adaptatie.

Mevrouw Hak: nou, u nam ook even het woord over de andere positie die u gaat vervullen. Ik ga toch proberen mij even bij dit agendapunt te blijven en de vragen te beantwoorden. U vindt ruimtelijke adaptatie geen taak voor het hoogheemraadschap en u vindt dat overheden geen subsidies naar elkaar moeten gaan brengen. En u vraagt aan mij of ik de verlengde bovenwettelijke maatregelen jaarlijks wil gaan herzien in plaats van iedere vijf jaar.

Wat we nu gaan doen is een Programma Ruimtelijke Adaptatie en dat doen we voor zeven jaar. Dat staat ook in het stuk. En dat doen we dus bewust voor zeven jaar omdat iedere zes jaar de Deltabeslissingen herzien worden en het hele Deltaprogramma ook herzien wordt. En omdat je dus een zesjaarlijkse cyclus hebt is het handiger om daar overheen te gaan omdat dan de nieuwe

Deltabeslissingen weer bekend zijn en wij die dus weer mee kunnen nemen in een nieuwe programmaperiode. Dus dat gaan wij doen.

Ja, ik ga toch proberen u te beantwoorden dat u zegt het is geen taak van het hoogheemraadschap. Als watersystemen keken wij eigenlijk altijd alleen maar naar ons watersysteem aan sich. Dus naar de slootjes, de kanalen en de vaarten etc. We zien vandaag de dag dus ook echt met de verandering van het klimaat, dat dat niet meer voldoende is omdat het een integraal samenhangend systeem is. En daar zit eigenlijk alles bij.

En ik hoor net al een vraag over de riooloverstort, over water in de wijk, over grondwater, etc. De schaal en het tempo waarin de klimaatbestendige leefomgeving moet worden aangepast, is gigantisch. En de subsidie is een maatregel om dat te kunnen ondersteunen, faciliteren maar ook aanjagen. Het is een vliegwiel waarbinnen heel veel kan gaan gebeuren.

Dan wil ik u er ook even op wijzen, dat in principe uit onderzoek is dus ook gebleken dat 50% van de klimaatschade die ontstaat in slechts 14% van ons gebied, en dat is stedelijk gebied. En die schade loopt in de miljoenen.

Het grootste gedeelte van de watersysteemheffing die wordt opgebracht door inwoners uit het stedelijk gebied. En het geeft dus ook legitimiteit om in dat stedelijke gebied samen met gemeenten, provincies, met iedereen die daarvoor aan de lat staat, om daar dus de maatregelen te nemen. En daar is namelijk de urgentie voor de klimaatadaptatie ook echt het grootst. We hebben afgelopen vrijdagavond natuurlijk een enorme bui gehad. Die is gelukkig goed gegaan in ons gebied maar als het een dubbele bui was geweest hadden we her-en-der dus echt gewoon weer schade gehad.

De Partij voor de Arbeid: u steunt ook dit voorstel. Waterplatform Groen, Water & Land ook.

Even kijken. Mevrouw Koning. Ja, u zegt: kunt u mij garanderen dat er niet meer afgewenteld wordt op het landelijk gebied en geen riooloverstorten wordt... nou: u begint zelf al te lachen. Als ik een toverstaafje had, dan had ik het zo geregeld dat ik dat tegen u kon zeggen.

Neen: we weten natuurlijk ook dat de klimaatbuien alleen maar groter gaan worden en dan is dit juist een middel om wel echt met elkaar hiermee aan de slag te gaan. Dus laat ik het zo zeggen: als u dit voorstel steunt, dan draagt u er wel aan bij om dat in de toekomst te verminderen.

Laten we dat gewoon met elkaar echt hopen.

Mijnheer Aerts u zegt: ja, die subsidie gaat die nu naar een kleine gemeente of een grote gemeente.

Ja: het kan naar een kleine gemeente gaan. Er hangt alleen wel een grote voorwaarde aan: het moet een grote impact hebben. We gaan dus echt kijken waar zetten we de subsidie in waar het ook echt impact kan maken. En op het moment dat het gaat om, bij wijze van spreken, tegel eruit, plant erin. Dat soort maatregelen: die hebben we gehad. Gaan we niet doen.

We gaan echt kijken waar is er een groot schaderisico, waar kunnen we met elkaar, van onze kant dus aanpassingen watersysteem aan openbare ruimte, waar kunnen we echt goede impact maken en daar gaan we op inzetten.

Mevrouw Dijck. U vraagt aan mij projecten binnen KAN krijgen die meer punten als ze een hogere bijdrage doen. Ik heb u eigenlijk net het antwoord al gegeven: we gaan echt kijken waar is een hoog schaderisico, waar is een hoge impact als we dus met elkaar aan de slag gaan en daar gaan we subsidie voor inzetten.

Ja. Ik zou er heel graag nog heel veel meer over willen vertellen, want u weet dat dit een onderwerp is waar mijn hart altijd harder van gaat kloppen. Maar ik hoop dat ik hiermee de beantwoording heb gedaan.

De voorzitter: We zullen even kijken of er mensen zich melden voor de tweede termijn. Neen. Er komen geen openbaringen meer. Dan denk ik dat we overgaan naar de stemming. Mevrouw Hak: u steekt toch nog een hand op.

Mevrouw Hak (VVD): Ja, wij willen een stemverklaring geven.

De voorzitter: Dan geef ik u nu het woord.

Mevrouw Hak (VVD): Ja, wellicht had ik het duidelijker moeten verwoorden. Maar wij zijn dus *niet tegen* klimaatadaptatie en zien hier ook wel degelijk het belang van in. Alleen voor de VVD zit hier een meer fundamentele discussie onder en blijft het lastig te verkopen dat we jaar-op-jaar de belasting verhogen terwijl we ons blijven inzetten voor de -in onze ogen- toch eigenlijk wel bovenwettelijke taken. Wij moeten immers net als vele andere publieke uitvoeringsorganisaties ook keuzes gaan maken. Het heffen van je eigen belasting mag nooit een vrijbrief worden om bij je keuzes weg te blijven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Hak. Helder. Dan zou ik met uw welbevinden de stemming willen openen.

En met zesentwintig stemmen en nul tegen is het voorstel aangenomen.

Procedurele zaken

10. Vaststellen Notulen / Besluitenlijst / Lijst van toezeggingen

10.a. Verslag CHI-vergadering 15 april 2026 (26.0424401)

10.b. Besluitenlijst CHI-vergadering 15 april 2026 (26.0407073)

10.c. Lijst van toezeggingen

De voorzitter: Nu wil ik graag beginnen met punt 10. De notulen, besluitenlijst en de lijst van toezeggingen. De vaststelling ligt voor van de notulen, besluitenlijst en lijst toezeggingen van de CHI-vergadering van 15 april. Kunt u instemmen met deze stukken? Ik zie ja-geknik. Heel goed. Dan geef ik daar een klap op.

11. Aangeleverde motie(s) vreemd

11.1 Motie vreemd fracties VVD/CDA inzake K35

12. Sluiting

De voorzitter: En dan kijk ik nu naar de klok. En dan is het 22:50 uur en dan besluit ik hierbij de openbare vergadering.

Ik wil u wel alvast een goed reces toewensen. Maar daar zijn wij nog niet. Want wij hebben nog een besloten gedeelte. En aangezien wij daar eigenlijk ook een moment van schorsing in hebben om de publieke tribune te ontruimen, wil ik eigenlijk gewoon even doorgaan met de opening van dat punt en dat gebeurt in openbaarheid en dan schorsen. Dan kunnen we dat gelijk doen en kunnen we misschien heel kort even iets nemen wat uw keel bevochtigt. Dan gaan we daarna weer door.

Besloten vergadering (openbare gedeelte)

1. Opening

De voorzitter: Dus ik open bij deze de besloten vergadering van 24 juni 2026. Er zijn waarschijnlijk stukken toegevoegd maar dat komt zo meteen.

De opening en het vaststellen van de agenda geschiedt in openbaarheid met het vaststellen van de agenda. Daarna wordt de livestream stopgezet. De mensen op de publieke tribune worden verzocht de zaal te verlaten die er niet bij behoren te zijn en hierna wordt de zaal gesloten.

2. Vaststellen van de agenda

De voorzitter: Dan ligt het enige agendapunt voor. Kunt u instemmen met dat agendavoorstel? Ik zie daarvoor instemming.

Dan ga ik nu vragen de livestream te stoppen. Ik schors even de vergadering tot nader order. En ik zie u 23:05 terug. En dat geeft u ook de gelegenheid om waarschijnlijk het stuk dat is toegevoegd in iBabs te lezen.

(Schorsing 22:55 uur)